

קרב כיתת הכוננות של קיבוץ בארי ב־7 באוקטובר 2023

מחבר: עודד מגידו

מקור: "יסודות", גיליון 7 | מלחמת 'חרבות ברזל' - חלק ראשון

הוצאה: המחלקה להיסטוריה בצה"ל

עורכים: אלי מיכלסון, יניב פרידמן, בעז זלמנוביץ

שנת הוצאה: 2025

תקציר |

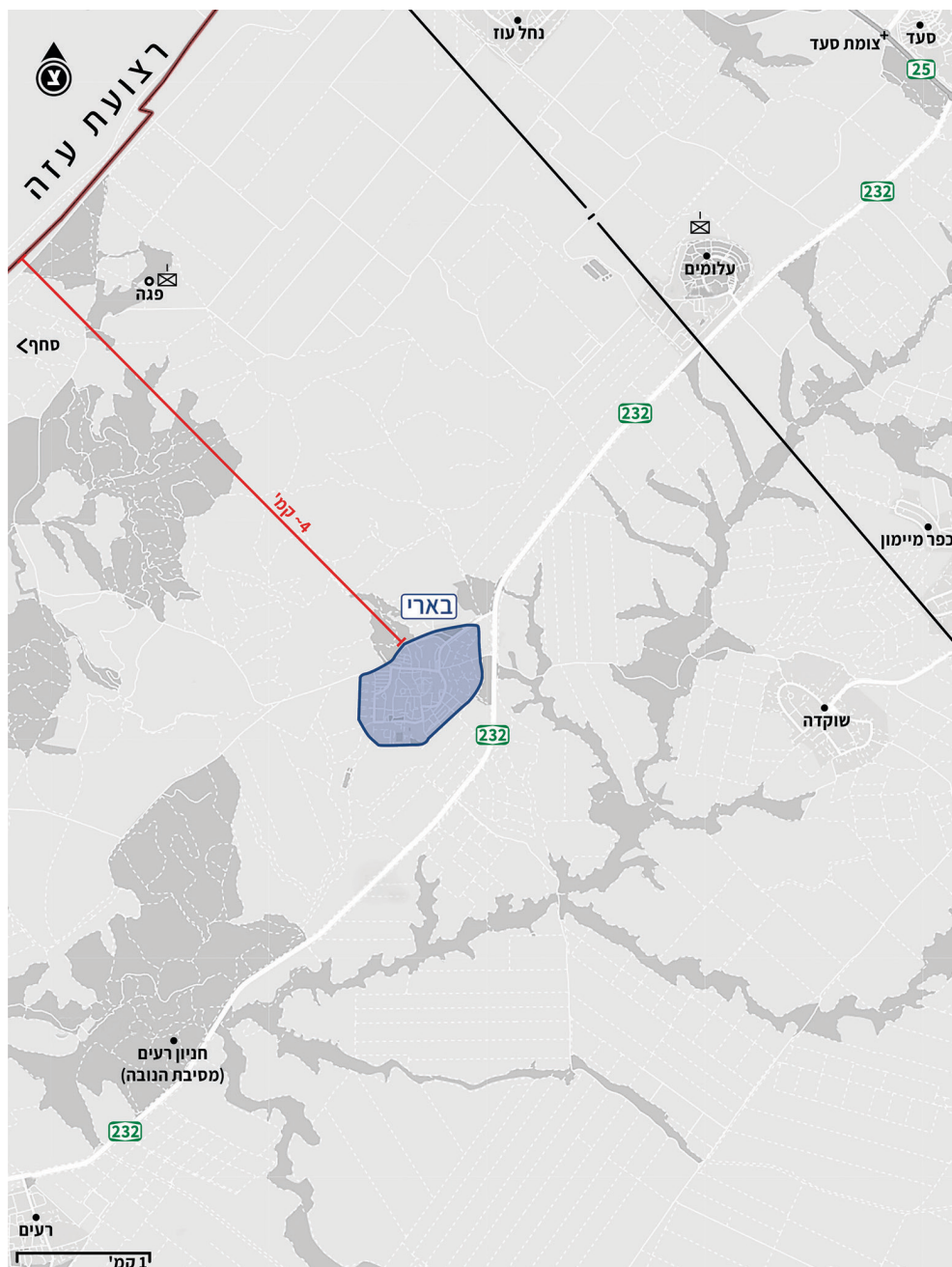
מאמר זה מתאר את לחימת הגבורה של קומץ אנשי בארי – כיתת הכוננות ותושבים נוספים – שנשאו בעיקר עול הלחימה לעצירת מסע הכיבוש וההשתלטות של מאות המחבלים שפלשו לשטח הקיבוץ במהלך 7 באוקטובר 2023 וכבשו שכונות שלמות בבארי, עד להגעת כוחות הביטחון.

חברי כיתת הכוננות ולוחמי הקיבוץ התחילו את פעילותם עם הקריאה להתייצב בנשקיה בשעה 06:59 בבוקר 7 באוקטובר. הם התחילו את הלחימה כשחלקם ללא נשק ארוך, וכמה מהם ללא נשק כללי; חלקם לחמו באקדחים מול רובי סער קלצ'ניקוב, מטולי אר-פיג'י ורימוני רסס, כאשר הם מעבירים נשק ארוך ואפודים מיד ליד בעת שאחד מהם או מי מהחיילים נפגע; במקרה אחד אף נטלו נשק ממחבלים שנהרגו כדי להמשיך ולהילחם.

סיפור לחימתם של לוחמי הקיבוץ מספר את סיפורה של ההתקפה על בארי, משום שהם לחמו במשך שעות לבדם מול גלי מחבלים שפלשו ליישוב, ובהמשך ניווטו כוחות צבא ומשטרה והצילו חיי תושבים בכל זירות הלחימה והחיכוך עם המחבלים, בפעילות רצופה שנמשכה אצל חלקם כ-60 שעות.

בלחימה נפלו חמישה מלוחמי הקיבוץ, ושניים נפצעו.

המאמר הוא חלק מתחקיר מקיף על אירועי בארי בין 7 ל-10 באוקטובר 2023, במסגרת התחקיר הצה"לי ובמסגרת מחקר האירועים מטעם המחלקה להיסטוריה בצה"ל.

מבט כללי על גזרת קיבוץ בארי.

קרב כיתת הכוננות של קיבוץ בארי ב־7 באוקטובר 2023

עודד מגידו¹

מבוא

מאמר זה מתאר את לחימת הגבורה של קומץ אנשי בארי – כיתת הכוננות ותושבים נוספים – במאות המחבלים שפלשו לשטח הקיבוץ בבוקר 7 באוקטובר 2023 וכבשו בו שכונות שלמות, עד להגעת כוחות הצבא.

סיפור לחימתם של לוחמי הקיבוץ מספר את סיפורה של התקפת המחבלים על בארי. אנשי הקיבוץ לחמו, ניווטו כוחות צבא ומשטרה והצילו חיי תושבים בכל זירות הלחימה והחיכוך עם המחבלים שפלשו ליישוב. בלחימה נפלו חמישה מלוחמי הקיבוץ, ושניים נפצעו.

המאמר הוא חלק מתחקיר מקיף על אירועי בארי בין 7 ל־10 באוקטובר 2023. הקרב על בארי היה מִגֶּה־אִירוע, שבמהלכו פלשו כ־300–350 מחבלים לקיבוץ, כבשו חלקים ממנו וערכו מסע טבח, השמידו בתים ורכוש וחספו תושבים. ב־7 באוקטובר, עד לשעה 13:30, נשאו קומץ חברי כיתת הכוננות ולוחמים מחברי הקיבוץ בעיקר עול הלחימה לעצירת מסע הכיבוש

¹ סא"ל (במיל') ד"ר עודד מגידו, הוא חוקר במחלקה להיסטוריה בצה"ל, מ"פ טנקים במילואים במלחמת יום הכיפורים ומג"ד טנקים במילואים בשנים 1975–1983; מחבר הספר "חמוטל ומכשיר לא בידניו: קרבות 'חמוטל' ו'מכשיר' במלחמת יום הכיפורים", שזכה בפרס יצחק שדה לספרות צבאית לשנת 2020. עבודת הדוקטורט שלו עוסקת בבחינת ההכנות של צבאות ישראל ומצרים בשנים 1967–1973. ספריו "חזרנו לעצמנו", על קרבות השריון בשריון בחזית המצרית ב־14 באוקטובר 1973, ו"בנתיבי אבק וזמן: סיפורה של חטיבת הצליחה 421" ראו אור במסגרת פרסומי המחלקה להיסטוריה בצה"ל.

וההשתלטות של מחבלי חמאס על בארי. באותה שעה החלו להגיע לבארי יחידות צבא, משטרה, ימ"ם, שב"כ ומג"ב, שהצטברו עד לשעות הלילה למאות רבות של לוחמים שנכנסו לקיבוץ, לחמו במחבלים ופינו, בחלק מהמקרים תחת אש, את מאות התושבים. הלחימה הסתיימה רק בשעות אחר הצהריים המאוחרות של 8 באוקטובר. בכל הפעילות הזאת השתתפו אנשי בארי כלוחמים, כמנווטי כוחות וכמובילי החילוץ והפינוי של תושבי המקום. מאמר זה מתמקד בלחימת חברי כיתת הכוננות ולוחמי בארי בהגנה על הקיבוץ.

המאמר מתבסס על ראיונות עם חברי כיתת הכוננות ומערכי הצח"י² והרפואה ששרדו את הקרב, ועם חברי הקיבוץ הנוספים שהשתתפו בלחימה; על התכתובת שעברה במהלך 7 באוקטובר בקבוצות הווטסאפ השונות של הקיבוץ;³ על הקלטות של שיחות בין חברי כיתת הכוננות בינם לבין עצמם ובינם לבין מנהלת הצח"י; על ראיונות עם מפקדי כוחות שהשתתפו בלחימה בבארי; על סיכומי מודיעין של אוגדות 143 ו-99; ועל צפייה במצלמות שערי הקיבוץ.

בעת כתיבת מאמר זה טרם הושלם המחקר ההיסטורי של אירועי בארי, וייתכן שהיו אירועים נוספים בקרב על בארי ופעולות חילוץ המשפחות, שבהם היו מעורבים אנשי הקיבוץ, וטרם נחשפו.⁴

קיבוץ בארי

קיבוץ בארי הוקם במסגרת מבצע הקמת י"א הנקודות במוצאי יום כיפור תש"ז, 6 באוקטובר 1946, באתר נח'אביר. לאחר מלחמת העצמאות הוא עבר מזרחה, למקומו הנוכחי.

בארי הוא הגדול בקיבוצי העוטף, ובסוף 2022 מנה 1,071 תושבים.⁵ ב-6 באוקטובר 2023 בערב התקיים בבארי חג המשק לציון 77 שנים לעלייה על

---

2 צח"י – צוות חירום יישובי, הגוף האחראי על תיאום בין יחידות החירום השונות של הקיבוץ ובינו לבין צה"ל ומערך החירום של המועצה האזורית.

3 קבוצות הווטסאפ העיקריות היו: כיתת הכוננות; צח"י, מקומי ואמהות; וקבוצות ווטסאפ שכונתיות: כרם, זיתים ג', העיגול, אשלים.

4 המחבר מתחקר את אירועי בארי מטעם המחלקה להיסטוריה בצה"ל, ויחד עם אלוף (במיל) מיקי אדלשטיין הוביל את התחקיר המטכ"לי לאירועי בארי.

5 הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, **קובץ הישובים 2022**.

הקרקע. לרגל האירוע הגיעו לקיבוץ, ונשארו ללון בו, אורחים רבים ובני משק שעזבו. בבוקר ה־7 באוקטובר שהו בקיבוץ כ־1080 תושבים, אורחים ועובדים.⁶

המבנה הפיזי של הקיבוץ הוא של מעטפת שכונות סביב ליבה של מבני ציבור, מבני משק ושטחים ציבוריים פתוחים. שכונות המגורים בקיבוץ הן, ממערב למזרח: שכונות כרם וזיתים, שכונות אורנים, צעירים, ותיקים וקומותיים (עיגול, כדורסל ומשמר הגבול) במרכז הקיבוץ, ושכונות אשלים והדרים בדרום־מזרח. בשכונות הקומותיים גרו רוב המשפחות הצעירות בקיבוץ, ובהן כ-60% מילדי הקיבוץ.⁷

מערך החירום בבארי

מערך החירום בקיבוץ כלל את המרכיבים הבאים:

- צוות צח"י (צוות חירום יישובי) – מנהל(ת) ושני סגנים;
- צוות הפיקוד – רבש"ץ (רכז ביטחון שוטף צבאי) וסגן רבש"ץ;
- כיתת הכוננות – מפקד ו־12 חברי כיתה;
- צוות רפואה – על פי נוהלי החירום, בעת אירוע ביטחוני צורך צוות הרפואה לכיתת הכוננות;
- צוות חירום רגשי;
- צוות לוחמי אש.

כיתת הכוננות לפני 7 באוקטובר

כיתת הכוננות של הקיבוץ מנתה 13 חברים, שלושה חסרו לתקן (16). חברי הכיתה היו בטווח הגילים שבין 37 ל-55, וכולם היו בוגרי יחידות קרביות מהחי"ר (צנחנים ו'גולני'), מהשריון ומהמודיעין (מודיעין קרבי ויחידה מיוחדת). מפקד כיתת הכוננות היה יאיר אביטל, בן 38, יוצא יחידה מיוחדת.

6 סקר מקיף שנערך על ידי המחבר באמצעות ראיונות אישיים ושאלונים שהופצו לתושבי בארי (להלן: **סקר נוכחות**).

7 שם.

מפת קיבוץ בארי (באדיבות ארכיון קיבוץ בארי). המפה הוכנה לקראת חג המשק של הקיבוץ בשנת 2019 וב-7 באוקטובר 2023 המפה שימשה את המפקדים בלחימה.

אימונים

כיתת הכוננות ערכה במשך השנים אימונים סדורים במסגרת בית הספר להגנת היישוב של חיל הגנת הגבולות, שכללו אימונים בבא"פ (בסיס אימונים פיקודי) לכיש וימי תרגול בקיבוץ. במסגרת האימון השנתי של 2022 נערך תרגיל ביישוב בשיתוף יחידת 'שלדג'. על פי סיפור המעשה של התרגיל השתלטו מחבלים על בית בקיבוץ, וכוח כונן של 'שלדג' הונחת ממסוק במגרש הכדורגל בדרום הקיבוץ, כששימתו הריגת המחבלים וסגירת האירוע.⁸

ב-28 במארס 2023 התאמנה הכיתה בבא"פ לכיש. האימון כלל תרגול אינטנסיבי בתפעול וירי בנשק האישי. ב-3 בספטמבר 2023 עברה כיתת הכוננות יום אימון בקיבוץ, שכלל תרגול סריקת רחוב שמחבלים חדרו אליו, הרצאת מודיעין של קצינת העורף של החטיבה הצפונית של אוגדת עזה,⁹ מטווח ותרגול עזרה ראשונה.¹⁰

באימוני כיתת הכוננות נחשף פער בין פקודות הצבא באשר למשימות כיתת הכוננות לבין תפיסת המשימה של אנשי הכיתה. על פי פקודות אגף המבצעים במטכ"ל (אמ"ץ), פיקוד הדרום ואוגדה 143, במקרה של השתלטות מחבלים על מבנה בקיבוץ – על כיתת הכוננות לחתור למגע לחיסול המחבלים מבלי להמתין להגעת כוחות צבא.¹¹ על פי ראיונות עם כל חברי כיתת הכוננות ששרדו את אירוע 7 באוקטובר, באימונים שבהם תורגל תרחיש של השתלטות מחבלים על בית בקיבוץ, משימות כיתת הכוננות היו לבדוד את גזרת הפעולה עד להגעת כוחות הביטחון ולשלוח איש קשר (שדכן) לשער הקיבוץ לחבירה עם כוחות הביטחון, כדי להובילם למקום האירוע.¹² ב-7 באוקטובר פעלו אנשי כיתת

8 **ריאיון עם יאיר אביטל, מפקד כיתת הכוננות**, על ידי עודד מגידו, בארי, 5 במארס 2024 (להלן: **ריאיון אביטל**).

9 בהרצאה נאמר לחברי כיתת הכוננות, כי הערכת צה"ל היא שחמאס מורתע, יש לו אינטרס להגביר את כניסת הפועלים מרצועת עזה לעבודה בישראל; המכשול והמערכות הטכנולוגיות התומכות בו אינם מאפשרים חדירה לתחום ישראל, ובכל מקרה, צה"ל ערוך לכל תרחיש, מעל ומתחת לקרקע. שם.

10 שם.

11 **מרכיבי הביטחון והגנת הישוב** - מסמך מטכ"ל-אמ"ץ-חטיבת המבצעים 1100239-10-3078 מיוני 2019; **תחקיר נשקים בהגמ"ר בפיקוד הדרום – סיכום הרמ"ט**, ללא סימוכין, 7 באפריל 2020; **נוהל הגנת ישובים** - מסמך מפקדת אוגדה 143 -אג"ם ללא סימוכין, 3 בנובמבר 2022; **תכנית הגנת הישוב לשגרה ולחירום**, מסמך מפקדת חטמ"ר 7643/עורף, ללא סימוכין, אוקטובר 2022.

12 **ריאיון עם עילם מאור, חבר כיתת הכוננות**, על ידי עודד מגידו, בארי, 20 בפברואר 2024 (להלן: **ריאיון מאור**); **ריאיון עם דור הררי, סגן הרבש"ץ**, על ידי עודד מגידו, בארי, 31 במארס 2024 (להלן: **ריאיון הררי**); **ריאיון אביטל**.

הכוננות בניגוד לפקודות שהיו ידועות להם, כאשר חתרו למגע עם המחבלים שהשתלטו על הקיבוץ.

נשק אישי וציוד לחימה¹³

ערב 7 באוקטובר, מ-13 חברי כיתת הכוננות של בארי – לשבעה היה נשק ארוך בבית, ונשקם של שישה חברי כיתה היה בנשקיהם. אצל כל צמד חברי כיתת הכוננות היה מכשיר קשר נייד (מוטורולה) שנועד לשימוש בשעת חירום. המכשירים היו תלויי ממסר. באימוני כיתת הכוננות הממסר לא תיפקד, וחברי כיתת הכוננות איבדו אמון במערכת וחדלו להתייחס אליהם כאל חלק מציוד הכוננות.¹⁴

חברי כיתת הכוננות היו מצוידים באפודים קרמיים ובקסדות שהוחזקו בבתייהם. כל חבר כיתה החזיק בביתו שש מחסניות מלאות, בין אם החזיק נשק בביתו ובין אם לאו.¹⁵

הכוח הלוחם בקיבוץ בבוקר 7 באוקטובר

בבוקר 7 באוקטובר 2023 נמנו עם הכוח הלוחם של הקיבוץ הרבש"ץ, סגנו וכיתת כוננות בת 13 חברים. שניים מחברי כיתת הכוננות לא נמצאו ביישוב, ועוד שניים נשארו בבתייהם עם משפחותיהם.¹⁶ כך שבפועל מנה הכוח הלוחם של הקיבוץ סמוך לתחילת האירוע 11 אנשים (הרבש"ץ וסגנו, ותשעה אנשי כיתת כוננות); מהם, לחמישה לא היה נשק ארוך בביתם, ונשק הכוננות שלהם היה מופקד בנשקיית הקיבוץ שנמצאה על הפאה הצפונית של מתחם בית העם. לנוכח הניסיון הלא מוצלח עם מכשירי המוטורולה, חלק מחברי הכיתה העדיפו להשאירם בבית כאשר נקראו להגיע למפגש בנשקיהם.¹⁷

---

13 ראו מאמרו של בעז זלמנוביץ, מבוא לכיתות כוננות, בגיליון זה.

14 **ריאיון אביטל.**

15 שם.

16 שניים שלא השתתפו בלחימה - חבר כיתת הכוננות שאישתו יצאה לרכיבת אופניים מוקדם בבוקר ונתקלה במחבלים על כביש 232, והוא נשאר עם הילדים בבית; וחבר נוסף בכיתת הכוננות.

17 **ריאיון אביטל; ריאיון הררי.**

תחילת האירועים – 09:00-06:30

בשעה 06:29 החלה מתקפת חמאס, ואזעקת 'צבע אדום' הופעלה בקיבוץ.¹⁸ כעבור שמונה דקות (06:37) הופצה ברשת הווטסאפ של הקיבוץ הוראת הצח"י: "צבע אדום. יש להישאר במרחב מוגן עד להודעה חדשה". כעבור דקות ספורות (06:42) הגיעה לקיבוץ מחלקה מפלוגת הנוח'בה השנייה בגדוד נוסיראת. במחלקה, בפיקודו של מוחמד א-שאפעי,¹⁹ היו כ-20-25 מחבלים רכובים על אופנועים,²⁰ ואיתם כנראה גם יעה אופני ('שופל'). אנשי המחלקה פרצו פרצה בפינה הצפון-מערבית של הגדר ההיקפית של הקיבוץ, ליד בית 603,²¹ והתבצרו בקו המזרחי של שכונת זיתים הצפונית (בתים 507-510-513).

תושב הקיבוץ שהתגורר ליד הגדר הצפונית דיווח בשעה 06:54 למנהלת הצח"י, כי זיהה שני מחבלים חמושים על אופנוע ולראשם סרט ירוק נעים על הכביש שמצפון לקיבוץ לכיוון מזרח.²² ניתן לשער כי מדובר באותה חוליה אשר הגיעה כעבור דקה (06:55) לשער הקיבוץ. אחד המחבלים ניפץ את שמשת ביתן השמירה, שלא היה מאויש. באותו רגע הגיעה אל השער מכיוון צומת בארי מכונית מאזדה כחולה, ובה שלושה אזרחים שברחו ממסיבת 'הנובה' בחניון רעים. המכונית נתקלה באש צולבת של שני המחבלים, ושלושת נוסעיה נרצחו. המחבל שבתוך ביתן השמירה פתח את השער, והמכונית הידרדרה ללא שליטה לתוך הקיבוץ, עלתה על המדרכה משמאל לכניסה ונתקעה שם.²³

באותה עת (06:58) הותקף מחנה פלוגת 'מגן בארי' בפגה, והכוח המיועד לחבירה לקיבוץ²⁴ נוטרל.

18 האזעקות מופעלות על ידי מערכת של פיקוד העורף.

19 ככל הידוע בעת כתיבת מאמר זה, א-שאפעי הצליח לחזור לנוסיראת והתמנה למפקד הפלוגה במקום המ"פ מחסן שנהרג בלחימה בבארי (ראו להלן).

20 אוגדה 99 - מודיעין, **סיכום מודיעין - הפשיטה לקיבוץ בארי בשבעה באוקטובר 2023**, 15 ביוני 2024, ללא סימוכין (להלן: **סיכום מודיעין**).

21 מצלמה שהייתה מותקנת בפינת בית 603/2 והייתה מכוונת לפינה הצפון-מערבית של הגדר, נשרפה עם הבית. ליאור אלון, שגר בדירה הסמוכה, 603/1, העיד כי בסביבות 06:35, כאשר היה בדרכו לממ"ד, ראה "חייל" עומד על הדשא הצפוני של משפחת קיפניס (בית 603/2); באותו זמן הוא היה משוכנע שזהו חייל צה"ל. **ריאיון עם ליאור אלון**, על ידי עודד מגידו, בארי, 10 במאי 2024.

22 תמלול שיחת טלפון בין גל כהן לרחלי בנאקוט, 06:55.

23 המידע מתוך צפייה במצלמת השער, 06:56-06:55. גופת אחד הנרצחים, יונתן סמרנו, נחטפה בהמשך הבוקר לרצועת עזה.

24 על פי הפקודות, "פלוגת בארי תגן על היישוב, תמנע ותסכל פח"ע ותהיה מוכנה לפעילות התקפית [...] על מנת לאפשר אורח חיים תקין לתושבים". **עקרי תכנית הגנת היישוב לשגרה ולחירום: בארי**, אוגדת עזה 143-חטמ"ר 7643, עדכון אחרון: אוקטובר 2022.

בשעה 06:56 הורה הרבש"ץ אריק קראוניק למנהלת הצח"י להזעיק את כיתת הכוננות לנשקיה, ויצא לשם.²⁵ כעבור כארבע דקות (07:00), חוליית המחבלים שפרצה בשער והמשיכה לתוך הקיבוץ פגשה סמוך לנשקיה את הרבש"ץ שהגיע לשם ברכבו ופתחה באש לעברו. הוא נפצע אנושות, ורכבו הידרדר ללא שליטה עד שנתקע בשיחים ליד חניית בית הדפוס. קבוצת רוכבי אופניים שנמלטה לחפש מסתור בקיבוץ ניסתה לטפל באריק קראוניק, ללא הועיל. לאחר זמן קצר נפטר אריק קראוניק מפצעיו.²⁶

בשעה 07:04 המשיכו שני המחבלים לעבר הרחבה המרכזית של הקיבוץ, נכנסו לגן ה-60 שממערב לחדר האוכל, פתחו באש על חבר הקיבוץ תום השרוני שעבר בשביל סמוך²⁷ והמשיכו לבית מס' 18.

כעבור שלוש דקות (07:07) פגשו חברי כיתת הכוננות יובל וייס ושחר צמח, בדרכם לנשקיה, את שני המחבלים ליד בית 18, והתנהלו ביניהם חילופי אש.²⁸ המחבלים נכנסו לבית מס' 18 והציתו אותו. זה היה הבית הראשון שעלה באש בבארי ביום זה. בשעה 07:09 המשיכו שני המחבלים בדרכם והגיעו לשביל שממערב למבנה מרפאת השיניים שבמרכז הקיבוץ. מולם הגיע, רכוב על אופניים, חבר כיתת הכוננות גיל בויס. כעבור שתי דקות מפקד כיתת הכוננות, יאיר אביטל, אף הוא רכוב על אופניו בדרכו לנשקיה, הגיע לצומת שממזרח למרפאת השיניים. יאיר שמע את הירי מצפון והבחין שמבית מס' 18 מתחיל לעלות עשן. הוא ניסה להתקשר לרבש"ץ, שלא ענה לו. הוא התקשר לרחלי בנאקוט, מנהלת הצח"י, ואמר לה שאריק הרבש"ץ לא עונה, שהוא שומע ירי מכיוון מבנה הנהלת החשבונות (מול בית 18), והוא מבקש שתשלח את כיתת הכוננות לכיוון זה.²⁹ יאיר ראה את גיל בויס מגיע לצומת שממערב לו רכוב על אופניו, ניסה לסמן לו לרדת לקרקע ופנה לכיוון

---

25 ריאיון עם מנהלת הצח"י, רחלי בנאקוט, על ידי מיקי אדלשטיין ועודד מגידו, בארי, 11 באפריל 2024 (להלן: **ריאיון בנאקוט**).

26 אל הרכב של קראוניק הגיעו כעבור דקות אחדות רכב ובו קבוצת בורחים מהנובה, ושתי מכוניות ובהן קבוצת רוכבי אופניים שנמלטה לחפש מסתור בקיבוץ. החבורה ניסתה לטפל באריק קראוניק, ללא הועיל. **ראיון טלפוני עם מאיר אוחיון, מקבוצת הרוכבים,** על ידי עודד מגידו, 8 באפריל 2024.

27 מצלמת חדר האוכל. תום השרוני לא נפגע מהירי.

28 ריאיון עם יובל וייס, חבר כיתת הכוננות, על ידי עודד מגידו, בארי, 12 באפריל 2024 (להלן: **ריאיון וייס**).

29 תמלול שיחות טלפון בין יאיר אביטל לרחלי בנאקוט, 07:09-07:12; **ריאיון אביטל.**

בית 18 העולה באש. יאיר שמע את גיל צועק, היפנה מבטו מערבה וראה את שני המחבלים יוצאים מהמעבר שממערב למרפאת השיניים. הוא צפה כיצד אחד מהם נתן שתי מכות בקת הנשק בראשו של גיל והמחבל השני ירה בו. יאיר ירה צרור לכיוון המחבלים,³⁰ אך איבד קשר עין איתם.

בשעה 07:15 הגיעו לאזור הנשקייה יתר חברי כיתת הכוננות – עילם מאור, סער דגן, חגי אבני ויואל פרידמן, ודור הררי (סגן הרבש"ץ). משימתו של סער, על פי פקודות הקבע של כיתת הכוננות, הייתה לחבור בשער לכוחות הצבא שיגיעו, והוא יצא אל השער. איתן חדד, שהגיע בהמשך לנשקייה, הצטרף אליו. דור, חגי ויואל, ששמעו את הירי ממערב, רצו לכיוון שממנו נשמעו היריות והגיעו למרפאת השיניים. לשם הגיעו גם שחר ויובל שנתקלו קודם לכן בשני המחבלים. בינתיים, יאיר הורה לרחלי לשלוח את האחות נירית הונוולד למרפאת השיניים³¹ ולהודיע שוב לכל אנשי הקיבוץ להיכנס למרחבים מוגנים. נירית הגיעה בתוך דקות למרפאה, התחילה לטפל בגיל והזעיקה את הפראמדיקת עמית מן, שאצלה נמצאה קלנועית ועליה ערכת ההחיה של הקיבוץ. שחר ונירית פינו את גיל למרפאת השיניים תוך כדי כך ששחר פורץ את הדלת וגורר את גיל פנימה. נירית ועמית טיפלו בגיל, שכבר היה ברגעי חייו האחרונים.³² יואל, שהיה מצוייד רק באקדח, לקח את נשקו של גיל.

עילם ניסה לסייע בכיבוי האש בבית 18, ואז פנה לחפש את מפתחות הנשקייה. הוא חיפש אותם על גופתו של הרבש"ץ אריק ובחמ"ל, אך לא מצא אותם. הנשקייה נותרה סגורה במשך כל היום. עילם הצטרף לסער ולאיתן באזור השער.³³

בין 07:22 ל-07:25 יאיר ועוד ארבעה מחבריו – יובל, יואל, דור וחגי (כשחגי חמוש רק באקדח) – פנו מערבה לסריקה ולאיתור המחבלים. הם שמעו צרורות ירי מכיוון מערב. כאשר עברו את צומת גן ירדנה והתקרבו לבית מס' 85, נזרק אליהם רימון ממרפסת הבית שבקומה השנייה. יואל

³⁰ שם. בראיונות שנתיים יאיר בחודשים שלאחר האירוע סיפר כי ירה וזיהה פגיעה באחד המחבלים, וכי חברו משך אותו לשיחים. בשיחתו (המוקלטת) עם רחלי, דקה לאחר האירוע הוא אמר: "יריתי עליו ולא הצלחתי לפגוע. הוא המשיך..."

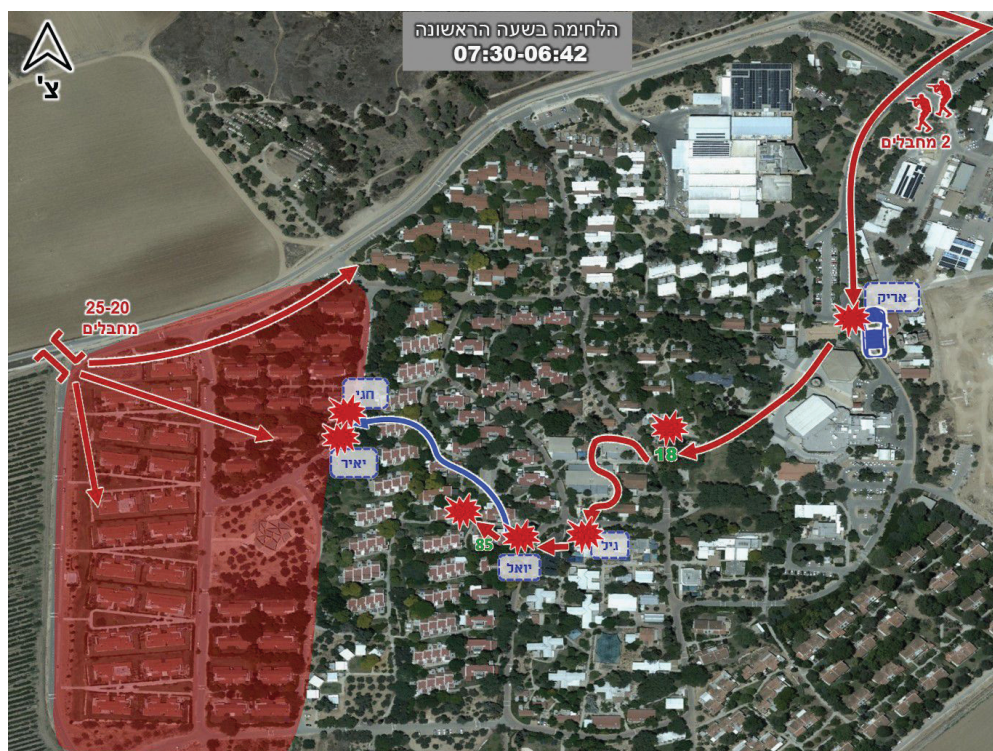
³¹ נירית הונוולד משמשת כראש צוות צח"י רפואה. **ריאיון עם נירית הונוולד**, על ידי מיקי אדלשטיין ועודד מגיד, עין בוקק, 6 ביוני 2024 (להלן: **ריאיון הונוולד**).

³² תמלול שיחות טלפון בין יאיר אביטל לרחלי בנאקוט, 07:13; **ריאיון הונוולד**.

³³ **ריאיון מאור**.

נפצע ופינה עצמו למרפאת השיניים. ארבעת הנותרים התפצלו באזור מגרש הכדורסל. מדרום להם, בין הבתים 86 ו-94, זיהה יאיר שני מחבלים וירה עליהם. ייתכן שזה היה אותו צמד מחבלים שחדר מהשער. הארבעה חברו שוב בעזרת צעקות בשכונת ותיקים, ונכנסו למעבר שבין בית 105 ל-106.³⁴

בחמש הדקות הבאות – עד 07:30 – יצאו ארבעת לוחמי הקיבוץ מקו הבתים של שכונת ותיקים לעבר מזרח שכונת זיתים. מהקומות העליונות של הבתים המזרחיים בשכונת זיתים נפתחה עליהם אש מרוכזת. סמוך לכביש המפריד בין שתי השכונות, חגי ויאיר נפצעו. חגי נחלץ למעבר שבין הבתים 104 ו-105. יאיר פינה את עצמו למרפאת השיניים. יובל ודור נחלצו דרומה לדירה שהייתה בשיפוץ בבית 109.³⁵

הלחימה בבארי בשעה הראשונה (ערכה: סרן (במיל") שיר דני).

34 ריאיון אביטל; ריאיון הררי; ריאיון וייס; ריאיון עם יואל פרידמן, חבר כיתת הכוננות, על ידי מיקי אדלשטיין ועודד מגידו, בארי, 10 במאי 2024 (להלן: ריאיון פרידמן).

35 ריאיון אביטל; ריאיון הררי; ריאיון וייס; ריאיון פרידמן.

מרפאת השיניים – 09:00-07:35 – יאיר הפצוע הגיע למרפאה והושכב לטיפול במסדרון. בשלב זה היו כבר שלושה מטופלים במרפאה. עמית הזעיקה את ד"ר דניאל לוי שהתגורר בסמוך למרפאה, והוא הגיע במהירות.³⁶

רמי גולד, חבר קיבוץ וצנחן ותיק שהוזעק לעזרה על ידי חגי הפצוע, הגיע למרפאה, לקח את הנשק והאפוד של יואל הפצוע ויצא עם הקלנועית של המרפאה לחלץ את חגי.³⁷ איתן הגיע מאזור השער, לקח את הנשק של יאיר ויצא להגן על המרפאה מעבר לכביש, בצמוד לגן אמנון ותמר. שחר התייצב להגנה על פתח המרפאה.³⁸ בשעה 08:18 דיווח שחר על פגיעה במחבל רכוב על אופנוע ליד גן אמנון ותמר.³⁹

הגעת כוח ביטחון ראשון – 08:27-07:37 – רכב ובו חמישה שוטרים נכנס לקיבוץ.⁴⁰ השוטרים פגשו בשער את סער ועילם. עילם הוביל אותם למערב שכונת העיגול, שם פגשו את חברי הקיבוץ שי דוידי ואורי ברגלס, חמושים באקדחים, ואת דורון, חייל חובה בן הקיבוץ שהגיע ממסיבת 'הנובה', ללא נשק. השוטרים שמעו את הירי מכיוון שכונת זיתים והחליטו לעזוב את הקיבוץ, כשהם מבטיחים לחזור עם נשקים ארוכים. הם לא נראו עוד בבארי.⁴¹

דורון עדכן את אורי כי הוא סיכם טלפונית עם קרוב משפחתו שלא היה בקיבוץ בבוקר זה, כי ילך לדירתו וייקח ממנה את הנשק שלו שנמצא בה, ואורי ודורון סיכמו להיפגש לאחר מכן במרפסת דירתו של אורי.⁴²

07:41 – חבר הקיבוץ שי כהן, שהתגורר בקצה הצפון-מערבי של שכונת ותיקים (101/4), זיהה אופנוע עם צמד מחבלים בצומת שממערב לביתו, יצא מהבית וירה לעברם באקדחו. הוא לא הצליח לפגוע בהם, אולם הם נפלו מהאופנוע וברחו לשכונת זיתים.⁴³

36 ריאיון הנוולד.

37 ריאיון עם רמי גולד, על ידי עודד מגידו, בארי, 16 באפריל 2024 (להלן: **ריאיון גולד**).

38 ריאיון הנוולד. דיווחי שחר צמח ואיתן חדד בקבוצת הווטסאפ של כיתת הכוננות.

39 דיווח בקבוצת הווטסאפ של כיתת הכוננות.

40 ככל הידוע, השוטרים הגיעו ממסיבת 'הנובה', שם שימשו חלק מכוח אבטחה משטרתי בשכר. **ריאיון מאור.**

41 שם. ייתכן שנלחמו במקומות אחרים, אך על כך אין לנו מידע.

42 ריאיון עם אורי ברגלס, על ידי עודד מגידו, בארי, 7 במאי 2024 (להלן: **ריאיון ברגלס**); **ריאיון עם דורון,** על ידי מיקי אדלשטיין ועודד מגידו, בארי, 5 במאי 2024 (להלן: **ריאיון דורון**).

43 שי כהן: "רוקנתי מחסנית"; **ריאיון עם שי כהן,** על ידי עודד מגידו, עין בוקק, 26 באוגוסט 2024. שרון כהן דיווחה על האירוע בקבוצת הווטסאפ צח"י בשעה 08:00.

מחוץ לקיבוץ – 08:05-08:01 – שיירת טנדרים של פלוגת הנוח'בה השנייה של גדוד נוסיראת, בפיקודו של איסמאעיל מחסן, חלפה בכביש ההיקפי החיצוני, עברה ליד שער הקיבוץ, המשיכה לצומת בארי ומשם דרומה לאתר מסיבת הטבע בחניון רעים.⁴⁴

09:15-08:00 – רמי הגיע אל חגי הפצוע ופגש במקום את יוסי בכר⁴⁵ שהוזעק על ידי נירית. רמי ניסה לחלץ את חגי אל הקלנועית וחטף מטר יריות מאזור בית 512 בשכונת זיתים. חגי אבני היה ברגעי חייו האחרונים ונפטר מאוחר יותר מפצעיו. רמי ויוסי בכר ניסו לאגף לכיוון שכונת זיתים דרך המעבר שבין הבתים 105 ו-106, ושוב חטפו מכת אש מאותו כיוון. הם החליטו להתמקם במרפסת הכניסה המערבית של דירתה של חסידה בוכסוויילר (105/4).⁴⁶

09:00-08:10 – דירה 79/2 בשכונת העיגול, על הציר המרכזי המוליך מהאזור המנהלתי-משקי של הקיבוץ לשכונות המערביות, דירת משפחת ברגלס – אורי ודורון התמקמו על המרפסת והקימו שם עמדה שולטת על הציר המרכזי מזרח-מערב של הקיבוץ. בין 08:30 ל-09:00 הם הרגו על הדשא שמתחת לבית שלושה מחבלים, שרצחו קודם לכן את חבר הקיבוץ יורם בר-סיני על מדרגות הדירה הסמוכה (79/4).⁴⁷

באותו זמן – 09:00-07:30 – בדירה 109/4 בשכונת ותיקים, יובל ודור התמקמו מאחורי יריעת מסתור. הם ירו על מחבלים שנעו ברגל ועל אחרים רכובים על אופנועים ואופניים שעברו בכביש ממערב להם. הם חילצו למסתור את חבר המשק הפצוע מרדכי נווה, שנורה בקלנועית בנסיעה דרומה על הכביש. דור, מתוקף תפקידו כסגן וממלא מקום הרבש"ץ שנרצח, קיים תוך כדי הלחימה קשר עם החטיבה הצפונית, חבר טלפונית לכוח 'שלדג' שעמד להיכנס לקיבוץ וקישר בינו לבין סער.⁴⁸

44 סיכום מודיעין. "סיכום מודיעין"; **מצלמות השער** 08:05-08:01; **מצלמות שער הגד"ש**, 08:02-08:17.

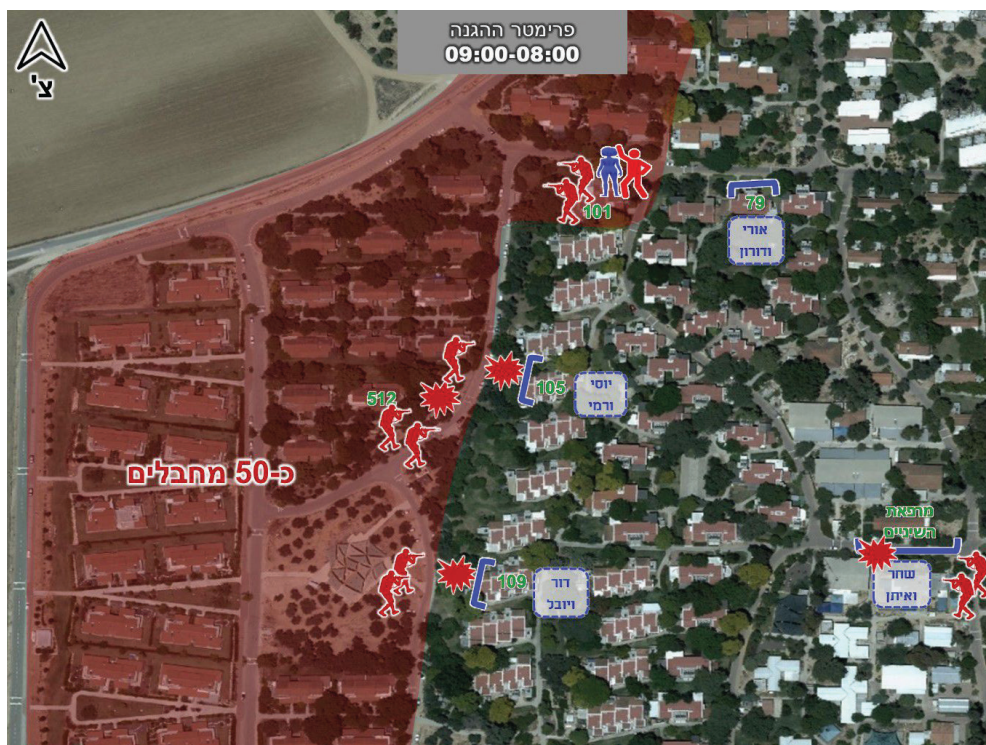
45 יוסי בכר, אלוף (במיל'), סגן מפקד פיקוד הדרום בשעת חירום וחבר הקיבוץ.

46 **ריאיון גולד; ריאיון עם יוסי בכר**, על ידי אלי מיכלסון ועודד מגידו, באר שבע, 24 ביולי 2024 (להלן: **ריאיון יוסי בכר**).

47 **ריאיון ברגלס; ריאיון דורון**. יורם בר-סיני הגיע מוקדם יותר לדירת בתו רותי אלגרנטי, הסמוכה לדירת ברגלס, כדי להגן עליה ועל משפחתה.

48 **ריאיון הררי; ריאיון וייס**; תמלול הקלטות ווטסאפ של דור הררי, 08:34, 09:01.

עד לשעה 09:00 איבד הכוח המגן על הקיבוץ חמישה מלוחמיו; שלושה שנפלו ועוד שניים שנפצעו ויצאו ממעגל הלחימה. לקראת הגעת כוח הצבא הראשון, עמדו מול כ־50 מחבלים שמונה מלוחמי הקיבוץ, פרוסים בדלילות בפאות הצפונית, המערבית והדרומית של מרכז הקיבוץ.

קו ההגנה 09:00-08:00 (ערכה: סרן (במיל") שיר דני).

13:30-09:00 – כיתת הכוננות עם צוות 'שלדג'

בשעה 08:47 נחת בשדה חקלאי שממזרח לצומת הכניסה לבארי (ממזרח לכביש 232) הכוח הצה"לי הראשון שהופנה לבארי – צוות הכוננות של יחידת 'שלדג', שמנה 13 איש בפיקוד המצביא א"ב והמפק"ץ א"ק.⁴⁹ בשעה 08:58 נכנס הכוח לקיבוץ בשער הגד"ש (גידולי שדה; מדרום לשער הכניסה

⁴⁹ ריאיון עם א"ב, על ידי אליחי בן־נון ועודד מגידו, נחשונים, 13 במארס 2024 (להלן: ריאיון א"ב); ריאיון עם א"ק, על ידי מיקי אדלשטיין ועודד מגידו, ג'וליס, 8 במאי 2024 (להלן: ריאיון א"ק).

הראשי) וחבר אל חבר כיתת הכוננות סער. סער ביקש מחברי כיתת הכוננות הכוונה למוקדי לחימה בקיבוץ וקיבל קריאה לעזרה מיובל ודור בבית 109/4, ואינדיקציה על מחבלים בבית הוריו של יובל, מתי ועמיר וייס (512/1).⁵⁰ צוות 'שלדג' נע בהובלת סער אל מרכז הקיבוץ, וליד מבנה מרכז הפעילות הצטרף אליהם עילם. מבלי הכוונה וכוונה, חבר הכוח ליוסי ולרמי במרפסת המערבית של בית 105/4.⁵¹

לאחר קבלת עדכון מיוסי, החליט המצביא א"ב על יציאה להתקפה. הכוח נערך במעבר שבין שני בתים (103-104) מול מאחז המחבלים במזרח שכונת זיתים א'. תוך כדי ההיערכות קיבל מכת אש מקו הבתים שממול. הלוחם אילון נפגע והכוח נסוג לאחור. לאחר טיפול בפצוע החליט א"ב לצאת שוב להתקפה ממעבר דרומי יותר (בין בתים 104-105). שוב נפתחה אש על הכוח ממאחז המחבלים בשכונת הזיתים, והלוחם אוהד (בודי) כהן, נפצע אנושות ונפטר בהמשך מפצעיו.

לאחר שתי ההיתקלויות החליט המצביא א"ב לפנות את הזירה לצורך פינוי הפצועים ולהיערכות מחדש. ההחלטה עוררה ויכוח בינו לבין שני חברי כיתת הכוננות שליוו את הכוח, סער ועילם, שדרשו כי הכוח יישאר בזירת הלחימה.⁵² הכוח נשא את פצועיו והתפנה לבית העם, שם התבצר ונערך. שני הפצועים הועמסו על קלנועית ופוננו על ידי סער, חובש הכוח ולוחם נוסף לחבירה עם מסוק יסעור של יחידה 669 שהוזעק ונחת בשעה 10:08 ליד שער הגד"ש, ממזרח לכביש 232, ופינה את הפצועים.⁵³

בשלב הנסיגה מזירת הלחימה לבית העם, פגש המצביא א"ב במדשאת גן ה-60 את חבר כיתת הכוננות יואל, שבאותה שעה החליט לקום מהטיפול במרפאה וללכת להגן על ביתו. לדבריו, הוא הפציר בא"ב לעבור דרך מרפאת השיניים ולקחת איתו את יאיר הפצוע, וא"ב סירב (א"ב אינו זוכר את המפגש).⁵⁴

לאחר הפינוי התמקם צוות 'שלדג' המוקטן באזור שער הכניסה לבארי, במטרה לפגוע במחבלים נוספים שינסו להיכנס לקיבוץ, וכדי להמתין שם

50 תמלול הקלטות ווטסאפ של סער דגן, דור הררי ויובל וייס, 09:06-09:03.

51 ריאיון מאור; ריאיון דגן; ריאיון יוסי בכר; ריאיון גולד; ריאיון א"ב; ריאיון א"ק.

52 ריאיון א"ב; ריאיון מאור; ריאיון דגן. ההחלטה עוררה ויכוח קשה גם בתוך הצוות, בין המצביא למפקד. ריאיון א"ק.

53 ריאיון א"ב; ריאיון א"ק; ריאיון דגן; מצלמת שער הגד"ש.

54 ריאיון פרידמן.

לכוח נוסף שאמור היה להגיע מהיחידה.⁵⁵ הכוח התמקם מאחורי שער הכניסה, ומעמדה זו פגע ברכב מחבלים ובמספר מחבלים רגליים.

בשלב זה נותרו מול עשרות המחבלים – שכבשו את השכונות המערביות ונעו בחופשיות ברוב אזורי הקיבוץ – רק שורדי כיתת הכוננות וחברי הקיבוץ הנוספים שהצטרפו ללחימה.

15:30-09:00 – המשך הלחימה של כיתת הכוננות ולוחמי הקיבוץ –

קו ההגנה

עד להגעת כוחות נוספים וכניסתם לקיבוץ, לקראת 14:00, קומץ חברי כיתת הכוננות וחברי הקיבוץ האחרים שהצטרפו ללחימה נשאו לבדם בעול בלימת מסע הכיבוש של המחבלים בתוך הקיבוץ. הפעילות של רמי גולד ויוסי בכר, יובל וייס ודור הררי על הפאה המערבית ובמרכז הקיבוץ; של אורי ברגלס ודורון, יואל פרידמן, נדב ולי-ים קציר על הציר המרכזי של הקיבוץ; ושל שחר צמח ואיתן חדד בחזית הדרומית של מרפאת השיניים – יצרה מעין קו הגנה במרכז היישוב שהמחבלים התקשו לעבור אותו.⁵⁶ כל אותן שעות נמשכו הכיבוש וההשתלטות של המחבלים על שכונות הקצה, במערב הקיבוץ – זיתים וכרם וצפון שכונת ותיקים, בדרום הקיבוץ – בשכונת משמר הגבול ובמתחם הגנים, ומהצהריים גם בשכונות הדרים ואשלים שבדרום-מזרח הקיבוץ, תוך שהם מבצעים באין מפריע מסע הרג, שריפת בתים על יושביהם – בעיקר כדי לאלץ את התושבים לצאת מהבתים ולהיחשף – וחטיפת אנשים.

שכונת ותיקים. בקו המערבי של שכונת ותיקים נמשכה בשעות הראשונות לחימתם של שני מוקדי התנגדות: העמדה של רמי ויוסי בבית 105/4, והעמדה של דור ויובל ב-109/4. רמי ויוסי המשיכו להילחם ממרפסת הדירה המערבית בבית 105 בשכונת ותיקים, מול שכונת זיתים א', שעות רבות לאחר נסיגת הכוח של 'שלדג' מזירה זו. ברשותם היו רובה אָם-16 ואקדח. הטלפון הנייד של יוסי אבד במהלך ניסיון ההסתערות מוקדם יותר בבוקר, והסוללה בטלפון

⁵⁵ **ריאיון א"ב; ריאיון א"ק; ריאיון מאור; ריאיון דגן.** הכוח הנוסף שאמור היה להגיע מהיחידה היה צוות בפיקודו של סגן מפקד היחידה. הכוח נתקל בדרך בכוח מחבלים בעלומים, ורק חלק מאנשיו הגיעו לבארי בשעות הערב.

⁵⁶ בשכונות שנכללו בפרימטר הזה – עיגול, כדורסל והחלק הצפוני של שכונת וותיקים, שהו באותן שעות 94 משפחות ולהן 172 ילדים, למעלה מ-55% מהילדים שהיו בבארי ב-7 באוקטובר. לבד מילדי משפחת כהן – ראה להלן הערה 65 – לא נפגעו ילדים נוספים במתחם זה.

קו ההגנה 13:30-10:30 (ערכה: סרן (במיל") שיר דני).

של רמי התרוקנה, וכך הם נותרו ללא קשר. במהלך הבוקר ובשעות הצהריים הם הרגו כתשעה מחבלים במדשאה שממערב למרפסת, על הכביש שממערב למדשאה ומעבר לו – בטרסה שמזרח לבית 512. בשלב מסוים התקרבו מחבלים למרפסת וזרקו רימון שממנו נפצע רמי. המחבלים נורו ונהרגו. רמי חבש את עצמו עם שני סמרטוטי רצפה וגלילי נייר טואלט שמצא במרפסת והמשיך להילחם, כשמעתה ואילך הוא מסוגל לעמוד אך לא לשבת. לחימת השניים נמשכה עד שנותרו עם כדור אחרון ברובה. בשלב זה הגיעו אליהם קיריל שוטקו ו-ס', שני לוחמים מתנדבים שהגיעו לקיבוץ,⁵⁷ תגברו אותם במחסניות

⁵⁷ קיריל שוטקו ו-ס', לוחם ביחידה מיוחדת, הגיעו לבארי יחד עם אל"ם (במיל") שלמה פריינטה, שחבר לכוחות 'שלדג' בקיבוץ. **ריאיון עם קיריל שוטקו**, על ידי מיקי אדלשטיין ועודד מגידו, רמלה, 28 במאי 2024.

ובהמשך החליפו אותם בלחימה. רמי ויוסי נכנסו לנוח בתוך הדירה⁵⁸ עד להגעת כוח של סיירת מטכ"ל לבית בסביבות השעה 15:00.

דרומה משם, בקצה המערבי של בית 109 בשכונת ותיקים, מול גן הזיתים, נמשכה לחימתם של דור ויובל. לשניהם היה נשק ארוך. הם המשיכו לירות על מחבלים רכובים ורגליים שעברו בכביש ממערב להם, ובין השאר ניסו לפגוע גם ביעה אופני ('שופל') שנע על הכביש בין שכונת זיתים לשכונת כרם, ללא הצלחה. דור ויובל הבינו ששכונות כרם וזיתים נכבשו. יובל ניהל ממוקם זה את השיחות האחרונות עם הוריו, מתי ועמיר וייס, לפני שנרצחו מולו, בבית 512.⁵⁹ בסביבות 10:20 התחילה התקפה של שתי חוליות מחבלים, כל אחת בת כשישה אנשים, על העמדה של דור ויובל. הם נסוגו תחילה לקו הבתים המזרחי של שכונת ותיקים (110-111), ולאחר מכן נסוגו מגמה נוספת לאחר לשכונת משמר הגבול (84-85), שם התמקמו במארב על הדשא בציפייה למחבלים, שלא באו אחריהם.⁶⁰

לאחר שנסוגו משכונת ותיקים, התחילו דור ויובל לפטרל באזור שבין שכונת העיגול לשכונת הכדורסל. לאחר היתקלות במחבל בגן ירדנה, נעו צפונה ונתקלו בחוליה בת כשבעה מחבלים על הכביש בין הבתים 90-102. הם ניהלו קרב אש עם כוח המחבלים, וייתכן שבכך מנעו את התקדמותם לעומק שכונת העיגול, לאחר שהמחבלים כבר שרפו את בית 89 על ארבע דירותיו. השניים נעו דרומה והתמקמו במרפסת הדירה של משפחת צמח בבית 87/2, החולשת על מספר צירי תנועה במרכז הקיבוץ. מעמדה זו הרגו בסביבות השעה 13:00 מחבל חמוש שנע באזור מגרש הכדורסל.⁶¹

תוך כדי שהותם בדירת שחר היה דור, כסגן וממלא מקום הרבש"ץ, בקשר עם יחידות שהתחילו להגיע לקיבוץ והכווין אותן פנימה. בשעה 14:54 עברה

58 הדיירת בדירה 105/4, חסידה בוכסוויילר בת ה-91, שהתה כל השעות האלה בממ"ד עם מטפלת פיליפינית.

59 יובל וייס: "בשלב הזה אני מקבל טלפונים מההורים שלי שהמחבלים כבר מגיעים לממ"ד. עילם [מאור] אומר לי שהוא מגיע עם שלדג, ואני מנסה להרגיע את אמא שלי ואומר לה הנה כוחות כבר מגיעים. השיחות עם ההורים שלי התחילו ב-09:30. ב-10:20 זו השיחה האחרונה. אחרי זה הם כבר לא עונים. אני כל פעם מנסה לתת אש לכיוון הבית של הורי, למרפסת, ברור לי שהיא לא יעילה, זה קצת רחוק וגם הראות לא משהו, אבל בכל זאת יריתי לכיוון, אולי בשביל להרגיש שאני עושה משהו". **ריאיון וייס.**

60 **ריאיון הררי; ריאיון וייס.** תמלול הקלטת ווטסאפ של יובל וייס, 11:33.

61 הריגת המחבל דווחה על ידי יובל וייס בקבוצת הוואטסאפ של כיתת הכוננות בשעה 13:03, וצולמה על ידי חבר הקיבוץ אמיתי אפרת מדירתו בקומת הקרקע של בית 87 (87/3).

דרכם פלוגת צנחנים מגדוד 890 בהובלת נדב, צוער בן הקיבוץ שהגיע מאיר"ש, והם הכוונו אותם למרפאת השיניים. בסביבות בין 15:30-16:00 חברו יובל ודור לכוח של יחידת 'עוקץ' ויצאו איתם לחילוץ משפחות מהבתים - 110 בשכונת ותיקים.⁶²

לחימתם של רמי גולד ויוסי בכר בעמדה שלהם במרכז שכונת ותיקים, וקרב ההשהיה שניהלו דור הררי ויובל וייס בדרום השכונה עיכבו במשך שעות רבות את התקדמות המחבלים למרכז הקיבוץ.

הציר המרכזי. גם על הציר המרכזי, המוליך מהאזור המנהלתי-משקי של הקיבוץ לשכונות המערביות, בקו הבתים 78-79, התנהלה לחימה באותן שעות. במרפסת דירה 79/2 נמשכה לחימתם של אורי ודורון. לדורון היה נשק ארוך ולאורי אקדח עם קת הארכה. קצת לאחר השעה 09:00 התקשר אורי למכרה שלו, אמא של מפקד הפיקוד, וביקש ממנה שתודיע לבנה "שישלח כבר את הצבא".⁶³ אורי ודורון ירו על כלי רכב שחלפו בכביש, ובמהרה אזלה התחמושת במחסנית הבודדת שהייתה בידי דורון. הם ירדו בחיפוי הדדי אל גופות המחבלים שהרגו מוקדם יותר לפני הבית ונטלו מהן את הקלצ'ניקובים והמחסניות. בשעות הצהריים התקרב אליהם בכביש ממערב רכב שטח (טויוטה פראדו) ובו ארבעה מחבלים. הם פגעו בפראדו בירי והרכב נעצר. ארבעה מחבלים ירדו מהרכב, נורו ונהרגו בזה אחר זה. קצת לאחר 14:00, כשכבר הופצו ברשתות הווטסאפ של הקיבוץ ידיעות על כניסת כוחות צה"ל ליישוב, שמעו כוח מתקדם ממזרח. הם ראו ארבעה חיילים במדים, ודורון צעק להם: "צה"ל צה"ל למעלה". החיילים הסתכלו למעלה, ואז ראו אורי ודורון שאלה מחבלים; לפני שהספיקו לפתוח באש, ברחו הארבעה מזרחה ונעלמו.⁶⁴

לקראת 16:00 עבר בכביש מתחת לבית כוח (ככל הנראה, כוח מג"ד 74), ודורון ירד וחבר אליו. דורון וחיילי הכוח נכנסו לבית 101/3 וחילצו משם

⁶² ריאיון הררי; ריאיון וייס. תמלול הקלטות ווטסאפ של יובל וייס, 13:03, 14:54, ושל דור הררי, 14:54, 15:28.

⁶³ ריאיון עם אורי ברגלס.

⁶⁴ ריאיון ברגלס; ריאיון דורון.

את סנדרה כהן הפצועה וילדיה⁶⁵ ואת אביבה סלע בת ה-97⁶⁶, והובילו אותם לשער הקיבוץ.⁶⁷ זמן־מה לאחר מכן יצאו מדירת ברגלס אורי, אישתו ובתם, ותושב נוסף שהצטרף אליהם בשעות אחרי הצהריים, וחברו למאחז הסמוך בדירתו של יואל.⁶⁸

יואל, חבר כיתת הכוננות שנפצע בהיתקלות עם צמד המחבלים מוקדם בבוקר וטופל במרפאת השיניים, החליט בשעה 09:45 לקום מהטיפול במרפאה וללכת להגן על ביתו ומשפחתו. בסביבות 10:00 הוא הגיע לדירתו בקומה השנייה של בית 78/2 הממוקם בצומת הצירים המרכזי בקיבוץ. הוא התמקם מאחורי חלון בתצפית על המדרגות. בצומת שמתחת לבית חלפו כלי רכב ובהם מחבלים, ומחבלים רגליים. הנשק הארוך שאיתו נלחם מוקדם יותר בבוקר נלקח על ידי רמי, וליואל היה רק אקדח. הוא המתין. לקראת 12:00 התקשרו אליו ובהמשך חברו אליו נדב ולי-ים, חייל חובה שהגיע בבוקר ממסיבת 'הנובה' עם דורון. לשניהם היו נשקים ארוכים. יואל, נדב ולי-ים התפרסו בדירת פרידמן בשלוש עמדות שחלשו על הצומת. כעבור כשעה זיהו שלושה שני מחבלים מגיעים רגלית מכיוון תחנת האוטובוס ממזרח. נדב ולי-ים פתחו באש, מחבל אחד נפל מצפון־מזרח לצומת, והשני הצליח לברוח. כעבור זמן־מה חזר המחבל השני לגרור את חברו, נורה, נפצע גם הוא, ונעלם.⁶⁹

ב־14:30 התחילו לעבור בצומת כוחות צבא שהגיעו לקיבוץ, וכמה ממפקדי הכוחות עלו לדירת פרידמן כדי להתעדכן בתמונת המצב ביישוב.⁷⁰ נדב הצטרף לפלוגה א' של גדוד 890 שעברה בצומת וירדה דרומה לכיוון מרפאת השיניים.⁷¹ יואל ול' חילקו ביניהם את גזרת הצומת. בסביבות השעה 16:00

⁶⁵ בעלה של סנדרה, אוהד, ובתה בת תשעת החודשים מילה, נרצחו מוקדם יותר בביתם, 102/1. סנדרה הפצועה וילדיה הועברו על ידי המחבלים לדירת אביבה סלע [101/3], לשם הביאו גם את חברת הקיבוץ עדי אפרת שחטפו מוקדם יותר מדירתה בשכונת הצעירים. **ריאיון עם עדי אפרת**, על ידי מיקי אדלשטיין ועודד מגידו, בארי, 21 במאי 2024.

⁶⁶ המטפלת הפיליפינית של אביבה סלע, גרייסי קבררה (Grace Cabrera), נרצחה.

⁶⁷ **ריאיון דורון.**

⁶⁸ **ריאיון ברגלס.**

⁶⁹ גופתו של המחבל השני נמצאה מאוחר יותר מצפון לבית 223. **ריאיון פרידמן. ריאיון עם נדב**, על ידי מיקי אדלשטיין ועודד מגידו, בארי, 22 בדצמבר 2024 **(להלן: ריאיון נדב)**.

⁷⁰ **ריאיון עם סא"ל אורן שינדלר, מג"ד 74**, על ידי אליחי בן־נן ועודד מגידו, בוודאירוזום, 27 בפברואר 2024; **ריאיון עם סרן יניב טורמורה, מ"פ מגדוד 17**, על ידי מיקי אדלשטיין ועודד מגידו, מחנה צור, 9 ביוני 2024 **(להלן: ריאיון טורמורה, גדוד 17)**.

⁷¹ **ריאיון פרידמן; ריאיון נדב.**

חברו אורי ברגלס והאנשים שהיו בדירתו לדירת פרידמן, ואורי התמקם בעמדה שנעזבה על ידי נדב.⁷² ב-17:24 עבר בצומת טנק מגדוד 53 (טנק מאירי) שפנה דרומה לכיוון מתחם הגנים.⁷³ בסביבות השעה 17:30 עבר מתחת לדירתו של יואל כוח של 'עוקץ', שפינה פצועים מהלחימה בשכונת זיתים ומשפחות משכונת ותיקים. את הכוח הובילו יובל ודור. יואל, משפחתו וכל "אורחיהם" הצטרפו לשיירה והתפנו אל מחוץ לקיבוץ. יואל התפנה בהמשך לטיפול בפציעתו במרכז רפואי במרכז הארץ.⁷⁴

הלחימה מדירותיהם של יואל ואורי בלמה חדירת מחבלים ממערב הקיבוץ, ממזרחו ומצפונו לתוך מתחם שכונת העיגול ואל העורק המרכזי צפון-דרום של בארי.

מרפאת השיניים. משעות הבוקר הצטבר מספר רב של מחבלים מדרום למרפאת השיניים, בגני הילדים אמנון ותמר ובגן ירדנה (גינה פתוחה בצפון-מערב מתחם הגנים). על מבנה המרפאה המשיכו להגן שחר ואיתן, שהצליחו לפגוע במספר מחבלים בצומת שממזרח להם.⁷⁵ בסביבות 11:00 יצא איתן לתצפית על גן ירדנה, וחזר ודיווח כי להערכתו נמצאים בגן כ-50 מחבלים.⁷⁶ בשעות הצהריים התגבר לחץ המחבלים על המרפאה, והתחמושת של שחר ואיתן הלכה ואזלה. בשעה 12:44 דיווח שחר בהודעה בקבוצת הווטסאפ של כיתת הכוננות: "איתן ואני ליד מרפאת שיניים כמעט בלי תחמושת".⁷⁷ ללא יכולת להמשיך בלחימה, נכנסו השניים למבנה.⁷⁸ המחבלים סגרו על מבנה המרפאה והתחילו לירות ולזרוק רימונים לתוכו. הפראמדיקת עמית מן יצאה אל המחבלים עם ידיים מורמות ונורתה. לקראת 14:30 הסתיים הקרב. המחבלים נכנסו אל תוך המבנה תוך כדי ירי וזריקת רימונים, השתלטו על המרפאה ורצחו את הרופא ד"ר דניאל לוי, את שחר צמח ואת איתן חדד. הם לא גילו את נירית, שהסתתרה בחדרון שירותים, ולא את יאיר הפצוע מקרב הבוקר, שהסתתר בארונית מתחת לכיור. לאחר קרוב לשעתיים שבהן

72 שם; ריאיון ברגלס.

73 סרטון מעבר הטנק בצומת בשעה 17:24 צולם על ידי יואל פרידמן.

74 ריאיון פרידמן; ריאיון וייס; ריאיון הררי; ריאיון ברגלס.

75 דיווחי שחר צמח ברשת הווטסאפ של כיתת הכוננות: 09:08, 10:32, 10:35. הדיווח ב-10:35: "הורדנו שני מחבלים, אחד ברח לכיוון הבריכה".

76 ריאיון אביטל.

77 ווטסאפ כיתת הכוננות.

78 בשעה 13:54 נרשמה בקבוצת הווטסאפ של כיתת הכוננות קריאתו האחרונה של שחר צמח: "מנסים להיכנס אלינו במרפאת השיניים, מלא מחבלים בגן תמר".

השחיתו את המרפאה, עזבו המחבלים את המקום. נירית ויאיר חולצו מבעד החלון האחורי של המרפאה על ידי לוחמי גדוד 890 קצת לפני השעה 16:00.⁷⁹ לחימת הגבורה של איתן חדד ושחר צמח בשער המרפאה חסמה במשך שעות רבות את התקדמות המחבלים צפונה על ציר האורך המרכזי של הקיבוץ.

7 באוקטובר 13:30 עד 8 באוקטובר 03:00 – שדכנים ומתאמי חילוץ

בשעות אחר הצהריים הצטוותו שורדי כיתת הכוננות לכוחות מיחידות צה"ל שהתחילו להגיע לקיבוץ. משימתם הייתה לנווט את הכוחות בשבילי היישוב אל מוקדי הלחימה ואל משפחות במצוקה. בהמשך הצטרפו לפעילות זו חברי קיבוץ נוספים.

בשעה 13:45 הגיע לשער בארי צוות מסיירת מטכ"ל וחבר לצוות 'שלדג' שהיה שם משעות הבוקר. לאחר מפגש לתיאום הפעילות בין מפקדי שני הצוותים במיגונית שמאחורי שער הקיבוץ, נכנסו שני הכוחות ליישוב במגמה לסרוק ולטהר את השטח ממחבלים. בתדריך המשותף במיגונית סוכם כי בשל דלילותם של שני הכוחות יפעלו שני הצוותים יחד ויעברו משכונה לשכונה; אולם עם הכניסה לתוך הקיבוץ נוצר נתק בין שני הכוחות, ונוצרה חלוקה דה פקטו של הקיבוץ לזירה מזרחית ('שלדג') ולזירה מערבית (סיירת מטכ"ל). גבול הגזרות בפועל בין שני הכוחות נקבע בדיעבד, תוך כדי הלחימה, כעורק המרכזי צפון-דרום של הקיבוץ, העובר דרך 'צומת יואל' [פרידמן] וממשיך דרומה ממזרח למרפאת השיניים ומתחם הגנים.⁸⁰ שני חברי כיתת הכוננות שהיו עם כוח 'שלדג' מהבוקר התפצלו: סער המשיך עם כוח א"ב של 'שלדג', ועילם המשיך עם כוח מ' של סיירת מטכ"ל.⁸¹

צוות סיירת מטכ"ל יצא למשימתו ראשון מהשער בסביבות 14:00, בהובלתו של עילם. עילם הוביל את הכוח דרך חצרות הבתים בשכונות האורנים והעיגול עד לחיבור בין השכונות עיגול וותיקים. בשלב זה חבר אליהם צוות נוסף של סיירת מטכ"ל, צוות ב'. לאחר התייעצות עם עילם, הנחה מ' את ב' לפנות מערבה לשכונת זיתים, כשגבול הגזרות ביניהם הוא הכביש ממערב לשכונת

79 ריאיון הונוולד; ריאיון אביטל; חטיבת הצנחנים-גדוד 'אפעה' 890 -אג"ם, **סיכום לחימת בארי גדוד 890**, מסמך ללא סימוכין, 6 במאי 2024 (להלן: **סיכום לחימת 890**).

80 ריאיון א"ב; ריאיון א"ק ('שלדג'); **ריאיון עם מל, מפל"ג בסיירת מטכ"ל**, על ידי מיקי אדלשטיין ועודד מגידו, בסיס היחידה, 23 במאי 2024 (להלן: **ריאיון מ'**).

81 ריאיון מאור; ריאיון דגן.

ותיקים. כוח מ' המשיך דרומה בהובלת עילם, כשיעדיו הם מרפאת השיניים וגן ירדנה. הכוח עבר בשבילי הקיבוץ כשהוא חולף על פני דירתו של עילם (106/1), שבממ"ד שלה הסתתרו לבדם מאז שעות הבוקר אישתו ושני ילדיהם, אך עילם המשיך במשימתו. הכוח הגיע לשכונת משמר הגבול (בתים 80-85 בדרום שכונת ותיקים). בדירת משפחת שוש בבית 84/2 התמקם מחבל שכבר רצח את אבי המשפחה, נוי. הכוח פרץ לדירה, הרג את המחבל והציל את מחול שוש וילדיה. לאחר קרב זה עבר עילם עם כמה מחיילי הכוח בדירות ובבתים הסמוכים, כדי להרגיע את התושבים שבממ"דים ולהביא להם מים וקצת מזון. רק בשעה 17:25, לאחר שהביא את כוח מ' לאזור מתחם הגנים והתרשם כי הכוח תוגבר, כוחות נוספים הגיעו וטנק עמד להגיע, וכי שירותיו נדרשים פחות בשלב זה, הרשה עילם לעצמו לגשת לביתו ולמשפחתו. כעבור עשר דקות חזר וביקש מחבריו לכיתת הכוננות להפנותו למשימות נוספות.⁸²

צוות 'שלדג' יצא בעקבות צוות מ', בהובלת סער, כאשר הצטרף אליהם בחוד הכוח אל"ם (במיל') שלמה פריינטה.⁸³ הכוח חצה את שכונות הצעירים צפון ודרום בתנועה מאובטחת ואיטית לדרום הקיבוץ, תוך היתקלויות עם מחבלים בודדים. כמו עילם, גם סער עבר ליד דירתו (4/1) שבה הסתתרו אישתו ושני ילדיהם, והמשיך במשימתו. הכוח הגיע למערב גן ה-60. בנקודה זו הפציר סער בא"ב לבוא לעזרת חבריו במרפאת השיניים, מרחק כ-60 מ', שאלה היו רגעיהם האחרונים. א"ב סירב, בנימוק שהמרפאה נמצאת מעבר לגבול הגזרה שהעביר ל-מ' מסיירת מטכ"ל, והוא חושש מידי בין עמיתים (דו"צ). הכוח המשיך דרומה באזור הדשא הגדול, נתקל והרג כחמישה מחבלים. הם הגיעו למבנה 'נאות בארי' בסביבות 15:00, ולקראת 15:30 חבר אליהם צוות נוסף של 'שלדג', צוות יצהר הופמן,⁸⁴ שהונחת ממסוק מחוץ לקיבוץ בשעה 14:40. שני המפקדים חילקו ביניהם את רצועות הבתים (ה'סטריפים') של השכונות הדרום ואשלים, כשהתוכנית הייתה לסרוק מצפון לדרום. הכוח המשולב יצא מ'נאות בארי' מזרחה בכיוון הבתים הצפוניים של שכונת אשלים, כשפריינטה מוביל שוב את החוד, והוא שנתקל ראשון במחבלים בבית 424 – 'הבית של פסי'. השעה הייתה 15:50 לערך.⁸⁵ סער

82 ריאיון מ'; ריאיון מאור; הודעות עילם מאור בקבוצת הוואטסאפ של כיתת הכוננות 17:25 ו-17:37.

83 שלמה פריינטה הגיע לבארי כדי לחלץ את אחייניתו, תושבת הקיבוץ. **ריאיון שלמה פריינטה**, על ידי מיקי אדלשטיין ועודד מגידו, בארי, 28 במאי 2024 (להלן: **ריאיון פריינטה**).

84 רס"ן יצהר הופמן ז"ל נפל בקרב במחנה הפליטים שאטי ב-31 בינואר 2024.

85 ריאיון א"ב; ריאיון א"ק; ריאיון דגן; ריאיון פריינטה.

לא ידע זאת, אבל הוריו היו בין בני הערובה שרוכזו בבית של פסי. באותה עת הגיעו לזירה כוחות שב"כ, ימ"ם וכוחות נוספים, והתחיל נוהל 'סיר לחץ' מול המחבלים שהתבצרו בבית של פסי ובבתים השכנים.

לקראת השעה 18:00 הגיע לזירת הבית של פסי מפקד אוגדה (מאו"ג) 99, שקיבל מוקדם יותר פיקוד על היישוב. סער חבר אליו והצטרף לחפ"ק שלו. בסביבות 20:00 חבר סער לכוח צנחנים ונכנס לשכונת הצעירים לחלץ את משפחתו ואת שאר התושבים בבתים 3 ו-4, אל ריכוז ההיסעים בצומת בארי, וחזר לחפ"ק בשער הקיבוץ להמשך משימות.

בעוד כוחות 'שלדג' וסיירת מטכ"ל ממשיכים במסלול דרומה, הגיע בשעה 14:17 לשער הקיבוץ כוח משטרה שכלל שתי פלגות של המתפ"א.⁸⁶ מפקד הכוח, ואדים בליך, קיבל מפיקוד המשטרה הוראה להיכנס לקיבוץ כדי לטפל שם באירוע של השתלטות מחבלים על בית. בכניסה ליישוב חבר אליהם חבר הקיבוץ זיו שופן, שהגיע זמן קצר לפני כן מחופשה בתל אביב והתנדב לנווט את הכוח בתוך הקיבוץ. בליך ארגן חלק מהכוח בשני רכבי "תנ".⁸⁷ הם נכנסו בשער ופנו לציר ההיקפי הצפוני. הכוח נתקל בשלושה מחבלים באזור הפרצה הצפון מערבית; כל אחד משני ה"תנים" דרס מחבל אחד, מחבל שלישי ברח למטע החוחובה שממערב לקיבוץ, ושני ה"תנים" נכנסו למרדף אחריו – כך דיווח בליך בקשר. לאחר שהסתיים המרדף, נכנסו שני ה"תנים" בדירוג בחזרה לתוך הקיבוץ, ובאזור שמצפון לבית 502 בשכונת זיתים נתקלו במארב.⁸⁸ שני הכלים נפגעו מאר-פייג'י. רק שלושה מהלוחמים הצליחו לרדת מהכלים ולנסות להשיב אש, שניים מהם נהרגו, בהם מפקד הכוח ואדים בליך. יתר שבעת הנוסעים בשני ה"תנים", בהם זיו שופן, נלכדו ומצאו בהם את מותם. כוח המתפ"א היה היחידה שספגה את מספר האבדות הגדול ביותר מכלל היחידות שנלחמו בבארי ב-7 באוקטובר.⁸⁹

בסביבות השעה 14:45 עברה פלוגה א' של גדוד 890 מתחת לבית של יואל פרידמן, ונדב קפץ מהחלון האחורי של דירת פרידמן והצטרף אליה. הם

⁸⁶ מתפ"א - מינהלת תיאום פעולות אכיפה - כוח יס"ם ארצי; היחידה הוקמה לצורך טיפול בבנייה בלתי חוקית, אבל בגלל איכות הכוח היא הופעלה כיחידת התערבות ארצית.

⁸⁷ תן - רכב שטח ממוגן מתוצרת פלסן סאסא.

⁸⁸ על פי עידן גד, תושב בארי שהסתתר בדירת הוריו בבית 502, גג הדירה של הוריו שימש עמדה שממנה נורו פצצות האר-פייג'י לעבר כוח המתפ"א. **ריאיון עם עידן גד**, על ידי מיקי אדלשטיין ועודד מגידו, עין בוקק, 6 ביוני 2024.

⁸⁹ משטרת ישראל, **תחקיר אירוע המתפ"א בבארי; ריאיון וידאו עם סנ"ץ נ"ס, סגן מפקד מתפ"א**. החומרים באדיבות נצ"ם רונן הגדוש, מתחקיר האירוע המבצעי של יחידת מתפ"א בבארי; רפ"ק ד"ר אורי קוסובסקי, ראש חוליית היסטוריה במשטרת ישראל.

חילצו תושבים מבית שעלה באש בשכונת העיגול והעבירו אותם למסתור בבית אחר.⁹⁰ נדב הוביל את הכוח דרומה וכאשר עברו מתחת לבית 87, בשעה 14:53, פגש את יובל ודור, שהכווינו אותו למרפאת השיניים. נדב הוביל כשהוא בחוד הכוח.⁹¹ עם הגיעם לצומת שממערב למרפאת השיניים, נתקל החוד במחבלים במרחב גן חצב – גן ירדנה. הם זיהו מחבל בין גן ירדנה למבנה זוגון א'-ב' מדרום לגן, וקלע החוד של הכוח פגע בו והרגו. באותו זמן נפתחה עליהם אש מקלע ורובים מהחלונות הצפוניים של מבנה גן חצב. כוח החוד, ונדב בתוכו, תפס עמדת מסתור מאחורי מתחם פחי האשפה שממזרח לצומת, והחל לנהל אש עם המחבלים בגן חצב. כעבור זמן חולץ יאיר אביטל הפצוע ממרפאת השיניים על ידי צוות אחר של הפלוגה והובא אל מאחורי המסתור, והכוח נסוג לבית 70, שהפך לנאפ"ל ובו טופל יאיר.⁹²

מעמדתם החדשה במרפסת בית 70 ראו נדב ולוחמי 890 שאיתו כיצד אנשי סיירת מטכ"ל נושאים לוחם שנפצע בהתקפתם מדרום למבנה זוגון א'-ב' וחולץ. נדב והלוחמים חברו לכוח המחלץ ליד בית 84, וסייעו להם להעביר את הפצוע לרכב של היחידה שהגיע מהשער. לאחר פינוי הלוחם התמקמו נדב והלוחמים שאיתו בדירה בבית 85, לשם פינו לוחמי סיירת מטכ"ל את מחול שוש וילדיה, ובה נמצאו תושבים נוספים.⁹³ הכוח הציב מאג בחלון וניהל אש עם המחבלים במרחב הגנים. קצת לאחר 17:30 הגיע לזירה טנק מאירי, ובחסותו יצאו נדב והכוח שעימו בין הבתים צפונה לכיוון מגרש הכדורסל, ומשם דרך מערכת הכבישים של הקיבוץ אל מגרש החנייה שמצפון לשכונת צעירים. בריאיון עימו תיאר נדב את הפינוי, כאשר הוא "הולך בין הגופות עם ילד על הידיים".⁹⁴

התושבים המפונים הובלו על ידי כוח שהיה במגרש החנייה לשער הקיבוץ. נדב חבר במגרש החנייה לכוח נוסף של סיירת מטכ"ל. הוא הצטייד שם בחוסמי עורקים שישמשו אותו בהמשך. נדב חזר עם כוח סיירת מטכ"ל אל מרכז הקיבוץ, שם חילצו תושבים מבית דיור מוגן במרכז הקיבוץ ומשכונת העיגול.⁹⁵ הפעם

90 סיכום לחימת 890.

91 ריאיון נדב.

92 סיכום לחימת 890; ריאיון נדב.

93 בדירה 85/4 התקבצו הדו"ר קרן כהן ובן זוגה יאיר. אליסון שומרוני ויצחק ערודי, ומחול שוש וילדיה.

94 ריאיון נדב.

95 חולצו: רחל חוברה והמטפלת שלה מדירת דיור מוגן (15/1), ומשפחת שני ושלומי יטח וילדיהם מתן, דנה ומשה (78/1). בנה של רחל חוברה, יובל בר, נרצח עם אשתו מעין בביתם בשכונת כרם (512/2). אביה של שני יטח, אבולום מילס, נרצח בביתו בשכונת עיגול (89/3).

יצא נדב עם המחולצים לשער הקיבוץ, אולם לא לזמן רב. הוא פגש את מג"ד 890 שהגיע מנחל עוז כדי לחבור עם כוחותיו הנלחמים בבארי. נדב הצטרף לג'יפ המג"ד והגיע איתו לזירת הלחימה במערב הקיבוץ - שכונת כרם. כאן פגש את מפקד כוח הלוט"ר סא"ל (במיל) אלי גינסברג וחבר לחפ"ק שלו.⁹⁶

בין 15:30 ל-16:00 חברו יובל ודור לפלוגה של יחידת 'עוקץ' במרכז שכונת כדורסל. הם הובילו אותה לחילוץ משפחות מבתיהן בשכונת ותיקים לפי איתורים שקיבלו מהצח"י, ותחילה לבית 109. יובל הוביל חלק מהכוח לדירת משפחת השרוני שכבר התחילה לעלות באש (109/1 - האם מור ושלוש ילדיה⁹⁷), ודור הוביל לדירת משפחת בן-יעקב (109/3 - ההורים יעל ורז ושני ילדיהם).⁹⁸ כוח נוסף של 'עוקץ' הלך לבית 110 וחילץ את שרון שני (110/4 - אם, שני ילדיה ובנה של האחות נירית הנוולד). כל המחולצים רוכזו בבית מאובטח ומוגן בשכונת כדורסל (93/3). בתוך כך יצא חלק מהכוח של 'עוקץ' לסייע להתקפת צוות ב' מסיירת מטכ"ל, שנלחם במחבלים בזירת בית 513 ובסביבתו בשכונת זיתים. בפעולה זו נפצע המ"פ מ'עוקץ', והכוח פינה אותו ואת נפגעי סיירת מטכ"ל לבית המאובטח בשכונת כדורסל.

בשלב זה - בסביבות 17:30 - החליט מפקד הכוח מ'עוקץ' לפנות אל מחוץ לקיבוץ את כל הנפגעים ואת התושבים שחולצו לבית המאובטח. החלטה זו הכעיסה את יובל ודור, שסברו שאין צורך שכל הכוח של 'עוקץ' (כ-50 לוחמים) ייצא לליווי האזרחים והפצועים. לדעתם, אפשר היה להשאיר את רוב הכוח להמשך לחימה וחילוץ אזרחים מבתיים. גם במקרה זה, כמו בוויכוח שהתנהל בבוקר עם מפקד הצוות מ'שלדג', דעתם של יובל ודור לא התקבלה והכוח יצא אל שער הקיבוץ. בעוברים ב'צומת יואל [פרידמן] הצטרפו אליהם יואל, משפחתו וכל מי שנאספו בדירתו.⁹⁹

לאחר התרעננות קצרה בשער, חברו יובל ודור לכוח של בית הספר ללוחמה בטרור (לוט"ר) שהגיע לבארי, בפיקודו של סא"ל אלי גינסברג. הכוח נכנס

96 ריאיון נדב.

97 אבי המשפחה, תום השרוני, יצא עם תחילת האירועים להשיג רכב כדי להוציא את המשפחה מהקיבוץ, נתקל במחבלים בגן ה-60, ברח לשכונת אשלים ונתקל שוב במחבלים, ולאחר שהסתתר בעליית גג בבית בשכונת אשלים חולץ בלילה על ידי לוחמי 'דובדבן'. **ריאיון וייס.**

98 המחבלים נכנסו לדירה שבין דירות השרוני ובן-יעקב - 109/2 וניסו לפרוץ דרך הקיר המשותף לדירת בן-יעקב. **שם; דיווח בקבוצת הוואטסאפ של כיתת הכוננות, 16:04.**

99 **ריאיון הררי; ריאיון וייס; ריאיון פרידמן; ריאיון ברגלס; ריאיון עם רס"ן נדב, סגן מפקד 'עוקץ',** על ידי מיקי אדלשטיין ועודד מגידו, מתקן אדם, 6 ביוני 2024.

בשער הקיבוץ בשעה 18:54 ונע בהובלת יובל ודור לשכונת כרם. בהגיעם לשכונה חבר אליהם נדב, שכאמור הצטרף שם לחפ"ק מפקד הכוח. בצפון שכונת כרם התפצל הכוח. צוות בפיקוד גינסברג ואיתו דור ונדב פנה לרצועה (סטרופ) המערבית של השכונה, וצוות בפיקוד המפל"ג י"ל ואיתו יובל פנה לרצועה המזרחית. המשימה הייתה לסרוק את הבתים ולהוציא משפחות שפנו לצח"י בבקשה לחלצן. הצוות המערבי חילץ כבר בשעה הראשונה את משפחת שבו מגג ביתה (2/609 – האם רויטל וארבעת ילדיה¹⁰⁰) ואת משפחת אבני מהממ"ד (2/605 – האם עדי, חמשת ילדיה ושני ילדי משפחת אבן¹⁰¹). הצוות המזרחי חילץ בשעה הראשונה את משפחת ברוך (1/601 – האב רוני ובנו). המשפחות פתחו את דלתות הממ"ד רק לאחר שדור או יובל הזדהו ומסרו פרטים מזהים.

בשלב זה אורגנה מחדש הלחימה בשכונת כרם. כוח משיטת 13 קיבל אחריות על המשך סריקת הרצועה המערבית, ומשימת הלוט"ר הצטמצמה לרצועה המזרחית. צוות לוט"ר שפעל ברצועה המערבית חזר, ודור חבר שוב ליובל ולנדב. שיטת העבודה הייתה שבכל בית הכווין דור את צוותי לוט"ר לדירות שמהן הגיעו קריאות לעזרה, ולאחר הטיהור נכנס יובל לשכנע את המשפחות לפתוח את דלת הממ"ד. בשעה 21:40 נכנס כוח הלוט"ר הסורק לקרב קשה בבית 2/606, שבו נהרגו המפק"ץ רועי נגרי והלוחם עמרי בלקין, ונפגעו ארבעה לוחמים. לאחר שהסתיים קרב זה נמשכה הסריקה, ובהמשך הלילה חולצו משפחות קדרון (1/610 – אנט ובועז), מור (1/614 – עינת ואריק), סטולבה (1/618 – לנה ופיוטר), אבישי אפרת (2/618), משפחת נשיא (1/620 – האב שלומי ובנו) ומשפחת חכים-פרידלנדר (2/620 – איילת ואריאל וילדיהם יונתן וגון). התושבים שחולצו הועברו לאחור על ידי צוותים של חניכות וחניכי קורס מ"פים, כוח של הבלנ"מ, וצוות האחים קלמנזון.

בסביבות השעה 02:50 נתקל כוח השיטת במחבלים באיזור בתים 615-613 ברצועה המערבית, לוחם השיטת נהרג ומספר לוחמים נפצעו. אלי

¹⁰⁰ אבי המשפחה, שרון שבו, יצא מוקדם בבוקר לרכיבת אופניים, נתקל במחבלים ונפצע, והיה מנותק ממשפחתו. כאשר העלו המחבלים את הבית באש, העלה הבן הבכור, שקד, צוער בחופשה עם נשק, את המשפחה להסתתר בארון בג הבית, ומעמדה זו הרג שני מחבלים שניסו להגיע אליהם.

¹⁰¹ אבי המשפחה, חגי אבני, חבר כיתת הכוננות, נפל בקרב הבוקר ליד בתים 104-105. עדי הסתגרה בממ"ד עם חמשת ילדיהם, ובסביבות 15:45 הגיעו אליה שני ילדי משפחת אבן, תומר וניר, שברחו מהמסתור שבו הסתתרו עם משפחתם בשיחים ליד ביתם - 1/605. שאר בני משפחת אבן - ההורים רינת ורון והילדים אלון ועידו - נרצחו.

גינסברג החליט לצאת לרצועה המערבית לסייע לכוח השיטת, כשגם הפעם נדב בחוד הכוח, בחפ"ק המפקד. החפ"ק של גינסברג נתקל אף הוא במחבלים באותה זירה, גינסברג נפגע ונהרג, ושניים מאנשי החפ"ק שלו נפצעו.¹⁰² נדב חילץ את אחד הפצועים למסתור מאחור, וטיפל בשני הפצועים. חוסמי העורקים שלקח מצוות סיירת מטכ"ל מוקדם יותר באו עתה לידי שימוש.¹⁰³ לאחר קרב זה, ולאחר שפנו כמעט כל התושבים משכונת כרם, התפנו יובל ודור מהשטח יחד עם נפגעי הלוט"ר בשעה 03:30. דור ויובל השלימו בכך 20 שעות רצופות של לחימה וחילוץ.¹⁰⁴

במקביל לפעילותם של שורדי כיתת הכוננות, הצטרפו בשעות אחר הצהריים והערב בני קיבוץ נוספים לפעילות ניווט כוחות לזירות לחימה וחילוץ תושבים. אורן כהן ועידן בן צבי, בני הקיבוץ, שהו בממ"ד בדירותיהם בשכונת הצעירים [223/3 ו-230/2] כשהגיעו אליהם אנשי גדוד 17. הם הצטרפו ללוחמי 17, ובמשך כשעתיים הובילו אותם לדירות בני הקיבוץ בשכונת צעירים מערב. המחולצים רוכזו במגרש החנייה שמצפון לשכונה, ומשם הועברו לשער הקיבוץ.¹⁰⁵

אורן חבר לכוח צנחנים ויצא איתם לחלץ דיירים משכונת צעירים, והוציאם לשער. לקראת חצות הצטרף לכוח מגדוד 74 שיצא לשכונת הכדורסל, ושם חילצו תושבים מבתי 70-72 ו-87. לאחר ששיירת המפונים מסבב זה הגיעה לשער, יצא אורן שוב, לפנות בוקר של 8 באוקטובר, עם כוח לוט"ר שהגיע מקיבוץ מגן לשכונת הדרים, וחילצו משם תושבים נוספים.¹⁰⁶

עידן חבר בשער הקיבוץ לבני משפחת פוקס – האב דני והבנים עופר ודרור – וביחד עם אנשי צוות התכנון של אוגדה 99 החלו להקים שם את חפ"ק השילוח שריכז את המידע על אזרחים המצפים בממ"דים לחילוץ, ושילח

102 ריאיון נדב; ריאיון עם א.ח, מג"ד הפושטים בשיטת 13, ע"י מיקי אדלשטיין ועודד מגידו, 5 ביוני 2024; ריאיון עם י.ל., מפל"ג בלוט"ר, על ידי אליחי בן נון ועודד מגידו, 6 במרץ 2024; ריאיון עם יוני שלום, לוחם חפ"ק הלוט"ר, על ידי אליחי בן נון ועודד מגידו, 8 באפריל 2024.

103 ריאיון נדב.

104 ריאיון וייס; ריאיון הררי; ריאיון נדב.

105 ריאיון עם אורן כהן, על ידי מיקי אדלשטיין, תל אביב, 10 ביוני 2024 (להלן: ריאיון אורן כהן); ריאיון עם עידן בן צבי, ע"י עודד מגידו, באר שבע, 1 בנובמבר 2024 (להלן: ריאיון בן צבי); ריאיון טורמורה.

106 ריאיון אורן כהן; ריאיון טלפוני עם א"א, מ"פ פחת"ק גדוד 74, על ידי יהונדב עציון, 24 בינואר 2024; ריאיון טלפוני עם א"ח, מפק"ץ בלוט"ר, על ידי מיקי אדלשטיין ועודד מגידו, 19 באוגוסט 2024.

יחידות לחילוצם.¹⁰⁷ לאחר מספר שעות של פעילות בחפ"ק השילוח הצטרף עידן לאחים אלחנן ומנחם קלמנזון שפעלו מאז שעות הערב לחילוץ ופינוי תושבים מאיתורים שונים ברחבי הקיבוץ, ויצא איתם לחלץ תושבים משכונת הצעירים. כמו כן חילצו את וויסאם, לוחם מכוח מאו"ג 36 שנפצע בלחימה במתחם הגנים במרכז הקיבוץ.¹⁰⁸

דורון, שחבר בשעה 1600 לכוח מג"ד 74 וסייע בחילוץ סנדרה כהן וילדיה, חזר עם הכוח לשכונת אורנים וסייע בפינוי המשפחות מהשכונה. בהמשך חבר בשער לכוח בפיקודו של מח"ט 7 שהגיע בסביבות 1900, והשתתף בפינוי תושבים מהחלק הדרומי של שכונת צעירים. דורון המשיך עם כוח מח"ט 7 לקרב שהתנהל במהלך כל הלילה במתחם הגנים, השתתף בהתקפה על המחבלים במתחם, בחילוץ הנפגעים מהקרב ובטיפול הרפואי בהם.¹⁰⁹

נקטר שביט-וידנפלד הייתה בין אלה שחולצו על ידי אורן, עידן וכוח גדוד 17 משכונת הצעירים. בסביבות השעה 21:30 השתתפה עם כוח של בית הספר לניוד בחילוץ נפגעי אירוע הלוט"ר בקרב בבית 606 בשכונת כרם, ומאוחר יותר השתתפה בחילוץ בנות משפחת וייס, מיטל (231/2) ומעין (221/3)¹¹⁰ משכונת הצעירים.¹¹¹ כמו נדב, אורן, עידן, דורון ונקטר, השתתפו בני קיבוץ נוספים בניווט הכוחות ובחילוץ המשפחות.

---

107 ריאיון בן צבי; ראיון עם דני פוקס, על ידי עודד מגידו, תל אביב, 11 בספטמבר 2024 ; **ריאיון עם רס"ן (במיל') אמנון דוקוב, קמב"ץ צוות התכנון של אוגדה 99 ומרכז חפ"ק השילוח,** על ידי עודד מגידו, ירושלים, 3 בספטמבר 2024; **ריאיון עם אל"ם (במיל') אלישב בהרב, מפקד צוות התכנון של אוגדה 99,** על ידי עודד מגידו, מחנה נחשונים, 15 בספטמבר 2024.

108 ריאיון בן צבי; ריאיון עם מנחם קלמנזון, על ידי מיקי אדלשטיין ועודד מגידו, עתניאל, 11 בנובמבר 2024.

109 ריאיון דורון; ריאיון עם אל"ם אלעד צורי, מח"ט 7, על ידי מיקי אדלשטיין ועודד מגידו, מחנה ביל"ו, 3 ביוני 2024.

110 אביהן של מיטל ומעין, אילן וייס, נרצח. אמן שירי ואחותן הצעירה נוגה נחטפו לרצועת עזה ושוחררו בנובמבר 2023.

111 ריאיון עם נקטר שביט-וידנפלד, על ידי מיקי אדלשטיין ועודד מגידו, תל אביב, 29 במאי 2024.

03:30 – 8 באוקטובר, עד השעה 17:00, 9 באוקטובר – שורדי כיתת הכוננות והלוחמים – סיוע בחפ"ק השילוח, בסריקות החוזרות וגם השתתפות בלחימה

ארבעת חברי כיתת הכוננות הכשירים - עילם, סער, דור ויובל - לא סיימו את פעילותם בלילה שבין שבת לראשון. לאחר שוידאו את יציאת משפחותיהם בשעות הלילה, הצטרפו לחפ"ק שילוח היחידות לחילוץ תושבים שטרם פונו. במשך יום ראשון, 8 באוקטובר, הם ליוו כל משפחה שיצאה אל מרכז ההיסעים בצומת בארי, ודאגו לפינויה.

נדב חבר בשעות אחר הצהריים לכוח מהיחידה הרב ממדית, שיצא לסריקה נוספת בשכונת זיתים דרום. בבית 513 נתקל הכוח במחבל והרג אותו. לא נמצאו תושבים חיים נוספים בשכונה בסריקה זו.¹¹²

ביום שני בבוקר, לאחר שהכול סברו כי פינוי כל התושבים הסתיים, יצאו שתי חברות קיבוץ מבוגרות מהממ"דים שלהן והגיעו לשער.¹¹³ בעקבות זאת הוחלט על סריקה חוזרת בכל הבתים בקיבוץ, ועילם, דור ויובל הצטרפו שוב - כל אחד לכוח אחר ולשכונה אחרת - לסריקות. רק לאחר שהסתיימו הסריקות, ביום שני אחר הצהריים, ולאחר שהגיעה קבוצת מחליפים מאנשי הקיבוץ שהתפנו למלון בים המלח, בהם אורן כהן, יצאו אחרוני כיתת הכוננות מן הקיבוץ והצטרפו למשפחותיהם במלון.¹¹⁴

סיכום

פעילות כיתת הכוננות ולוחמי בארי ב-7 באוקטובר ובימים הבאים התחלקה לשלושה שלבים:

בשלב הראשון - מ-07:00 בבוקר של 7 באוקטובר ועד להגעת כוחות התגבור הנוספים - בשעה 13:30 - נשאו לוחמי כיתת הכוננות והלוחמים הנוספים בעיקר עול הלחימה לעצירת מסע הכיבוש וההשתלטות של מחבלי חמאס על הקיבוץ. לאחר ששלושה ניסיונות של כיתת הכוננות ושל צוות

112 ריאיון נדב.

¹¹³ אלה היו פרח פילו [425/2] ששרדה את הקרב על מתחם 'הבית של פסי' בממ"ד שנותר על תילו, לאחר שיתר הבית "גולח" על ידי 9 בבוקר 8 באוקטובר 2023, ואתי מורדו [102/4], ששרדה יומיים בממ"ד ליד גופת המטפלת הסריאלאנקית שלה, אַנוּלָה רַטְנַיָאקָה (Anula Ratnayaka), שנרצחה.

¹¹⁴ **ריאיון מאור; ריאיון דגן; ריאיון הררי; ריאיון וייס.** סער נסע ביום ראשון בצהריים לפגוש את אימו, הדס דגן, שהייתה הניצולה היחידה מניסיון החילוץ שכשל ב'בית של פסי'.

שלדג להסתער על מאחז המחבלים בשכונת זיתים כשל, ובמחיר כבד, ייצבו לוחמי הקיבוץ קו הגנה בחזית הצפונית, המערבית והדרומית של שכונות המגורים של מרכז הקיבוץ (שכונות העיגול, ותיקים, קומותיים וצעירים דרום), ובלמו את התקדמות המחבלים לשכונות אלה, שבהן היו מרוכזות רוב המשפחות הצעירות שלהן ילדים בקיבוץ.

בשלב השני – בין השעה 13:30 של 7 באוקטובר לשעה 03:30 ב-8 באוקטובר – פעלו לוחמי כיתת הכוננות ובני קיבוץ נוספים כשדכנים חבירים לכוחות שנכנסו ליישוב, ניווטו אותם לאזורים שבהם התבצרו המחבלים ולבתים שמהם הגיעו קריאות לעזרה, תוך כדי הובלתם בשבילים נסתרים ומוגנים יחסית ברחבי הקיבוץ, ופעלו לשכנע את התושבים בממ"דים לפתוח את הדלתות ולצאת לפינוי. נדב ודורון השתתפו באופן פעיל בלחימה בשלב זה.

בשלב השלישי – מהלילה שבין שבת ליום ראשון ועד שעות אחר הצהריים של יום שני – השתתפו שורדי כיתת הכוננות במבצע חילוץ ופינוי המשפחות מרחבי הקיבוץ, ובסריקות החוזרות.

חברי כיתת הכוננות והלוחמים התחילו את הלחימה כשחלקם ללא נשק ארוך, וכמה מהם ללא נשק כלל; חלקם לחמו באקדחים מול רובי סער קלצ'ניקוב, מטולי אר-פיג'י ורימוני רסס, כאשר הם מעבירים נשק ארוך ואפודים מיד ליד בעת שאחד מהם או מהחיילים נפגע; במקרה אחד אף נטלו נשק ממחבלים שנהרגו כדי להמשיך ולהילחם. חברי כיתת הכוננות התחילו את פעילותם עם הקריאה להתייצב בנשקיה בשעה 06:59, נלחמו במשך כל ה-7 באוקטובר ומילאו, כאמור, תפקיד מרכזי בהכוונת הכוחות שהגיעו לקיבוץ ובחילוץ ופינוי התושבים, בפעילות רצופה שנמשכה אצל חלקם כ-60 שעות.

בהערכת פעילותם וגבורתם של חברי כיתת הכוננות ולוחמי הקיבוץ, מן הראוי לציין גם את נשותיהם, שנשארו עם ילדיהם לבדן בממ"דים, בתוך האימה. במציאות שבה מחבלים חמושים מסתובבים בתוך הבתים כשהם זורעים הרס, מציתים את הדירות ומנסים לפרוץ לממ"דים, הן נאבקו לבדן במשך שעות ארוכות על ידי הממ"ד. ארבע מהן התבשרו במהלך היום שכן זוגן כבר לא יחזור.

רבים מחברי בארי חיים את חייהם ללוחמים שנפלו בקרב על הקיבוץ – חגי אבני, גיל בויס, איתן חדד, שחר צמח ואריק קראוניק, זכרם לברכה, וללוחמים ששרדו את הקרב.

נספח – חברי כיתת הכוננות, לוחמי הקיבוץ והצוות הרפואי

צוות הרבש"ץ

אריק קראוניק ז"ל, רבש"ץ, בן 54, שירת בצנחנים
דור הררי, סגן הרבש"ץ, בן 37, שירת בהנדסה קרבית (גדוד 601)

לוחמי כיתת הכוננות

יאיר אביטל, מפקד כיתת הכוננות, בן 38, שירת ביחידה מיוחדת
חגי אבני ז"ל, בן 50, שירת כלוחם חרמ"ש ויחמ"ם
גיל בוים ז"ל, בן 55, שירת כלוחם שריון
איתן חדד ז"ל, בן 43, שירת כלוחם מודיעין קרבי
שחר צמח ז"ל, בן 39, שירת בפלס"ר נח"ל
סער דגן, בן 37, שירת בפלס"ר נח"ל
יובל וייס, בן 40, שירת ב'גולני'
עילם מאור, בן 41, שירת בצנחנים
יואל פרידמן, בן 46, שירת ביחידה מיוחדת

לוחמים מחברי הקיבוץ

זיו שופן ז"ל, בן 54, שירת בגדוד 890
דורון, בן 21, שירת ב'גולני' (גדוד 51)
יוסי בכר, בן 59, אלוף (במיל'), סגן מפקד פיקוד הדרום במינוי חירום
נדב, בן 20, לוחם ב'גולני'
אורי ברגלס, בן 54, שירת כלוחם מודיעין קרבי
רמי גולד, בן 70, שירת בגדוד 50

הצוות הרפואי

ד"ר דניאל לוי ז"ל
עמית מן ז"ל
נירית הונוולד